Bolshevidskoi tervehys Karjalan ASSR:n Soviettojen tshrezvytshainoil XI sjiezdal
Bolshevistinen tervehdys Karjalan ASSR:n Sovettien ylimääräiselle XI edustajakokoukselle

KAIKKIEN MAIDEN PROLETAARIT, YHTYKÄÄ!

Финская газета „ПУНАЙНЕН КАРЬЯЛА"

PUNAINEN KARJALA

NKP(b):n Karjalan AK:n, KASSR:n TpKK:n ja KALN:n lehti — 17:s vuosikerta ★ Jokapäiväinen sanomalehti — Hinta 10 kop. 1/1 vk. 30:—, 1/2 vk. 15:—, 1/4 vk. 7:50

N:o 135 V. 1937 — Kuusipäivän 3:s päivä — Tiistaina kesäkuun 15 p:nä

Karjalan Soviettojen sjiezdu jatkau ruaduo

Tänäpäi kerävyy jatkamah omua ruaduo Karjalan ASSR:n Soviettojen Tshrezvytshainoi XI Sjiezdu kudai rubieu katshomah i utverdimah Karjalan rahvahan osnovnoidu zakonua — Karjalan Avtonomnoin Sovetskoin Sotsialistiitsheskoin Respublikan Konstitutsiedu. Tämä Konstitutsie on olluh rahvahan katshottavannu i obshushdaittavannu lähil kahten kuun aijan i on se suanuh Karjalan kaiken rahvahan suuren odobreenien.

Täl sjiezdan zasedaaniel, täl Konstitutsiel on Karjalan rahvahan istoories suuri znatsheenie. Enzi kerran tämä rahvas, Karjalan rahvas suahah oma Konstitutsie, Konstitutsie kudain on SSSR:n Stalinskoin Konstitutsien rodnoi tytär. Vai sentäh, shto meil on olemas Stalinskoi Konstitutsie, vai sentäh, shto meil on voittanuh proletarskoi revolutsie, vai sentäh, shto meil on Leninin-Stalinin partie, vai sentäh, shto meil on Lenisko-Stalinskoi natsionaljnoi politiikku on vozmozhnoi olla oma Konstitutsie Karjalas. Nikus muijal muailmas pienil natsionaljnostiloil ei ole moizie pravoi kui on meil suures Sovetskois sojuuzas, kus kaikil natsionaljnostiloil on ravnoit pravat.

Midä oli meijän Karjalas enne revolutsiedu? Ani midä. Karjalas oli kurjuttu i nälgiä, pimevytty i itkuo, eksploatatsiedu i natsionaljnoidu ugnjeteeniedu. Tsarskoi praviiteljstvu pidi Karjalua parahannu kohtannu kus voibi pidiä politiitsheskoloi silkas.

Jo kerras sen jälles kui revolutsie oli voittanuh, työnnettih omat rozhat interventat ottamah meijän samostojateljnosti omih käzih i siit edunenäs tuldih buitekui "heimoloi puolistamah" Suomen valgoizet yhtes Karjalan kulakkoin i torguitshijoin kel. No Karjalan rahvas otti vintovkat kädeh i yhtes Venjan ruadajien kel, yhtes Rabotshe-Krestjanskoin Krasnoin Armien kel ajoi valgoizet shliednat rajan toizel puolel. Hambahien irvistely i njäykindy ei loppenuhes, no yksikai Venjan ruadajien avutuksel on Karjalas roinnuhes yksi kukkivimbis Sovetskoin sojuuzan okrainois.

Karjalu nygöi on toine. Endizes on vaikui djiännyh rahvahan mustoh. Jesli enne revolutsiedu kai promyishlennostin produksie maksoi 7,5 miljonua rubljua, to Karjalan Sotsialistiitsheskoi promyishlennosti andoi produksiedu vuvvennu 1936 223 miljonah rubljah. Vuonnu 1914 Karjalan aluvel leikattih metshiä 1200—1400 tuhattu festmetrie, a meil tänä vuon on pluanu leikata 12 miljonua festmetrie metshiä. Opastujie shkolis oli 16.000 henkilyö, a meil vuvvennu 1936 oli 72.000 opastujua. Karjalan Krestjuanois on 91,4 protsenttua kolhozois i niil kuuluu 98,6 kyndömualois.

Nämä tsifrat itshe paistah siit mi on Karjalu nygöi. Suurdu kuljtuuran i iskustvan nouzuo ozutti tämän vuvven aigah pietty Leningradas Karjalan iskustvan dekuadu i ne otzyvat mit annettih Leningradan ruadajat.

Kai dostjizheeniet ollah suavut Venjan ruadajien avutuksel i sentäh ollah meil lujat sidiet heijänkel. Karjalan Konstitutsien proektas sentäh sanotahgi statjas 13:

"Karjalan Avtonomnoi Sovetskoi Sotsialistiitsheskoi Respublikka kuuluu VSFSR:äh, Avtonomnoin respublikan pravoilla".

Suuret spassibot sanou Karjalan rahvas enne kaikkie Venjan geroitsheskoil rahvahal suures avutandas. Lujat ollah välit meijän rahvahal SSSR:n kaikkien natsionaljnostiloinke.

Koskui Stalinskoi Konstitutsie oli utverdittu, fashistat Suomes kida avoi kiruttih Karjalan avtonoomien häviemizes, a ozuttavui toizin, ei vai avtonoomie jäi, no i terväh roiteh utverdittu oma osnovnoi zakonu — Konstitutsie. Täs hyö ei tarreta kirguo.

Ei hyö tarreta kirguo i meijän dostjizheenilois. Meil on kazvettu moizet predpijaatiet kui ollah Valgien meren Stalinin nimelline kanavu, Nivastroi, Kondupohja, Suksizavodu, Sunastroi i vie äijän muudu. Kai nämä on sotsialistiitsheskoin stroiteljstvan voittoloi meijän muas.

Voittoloin i toran itoogannu on meil Stalinskoin Konstitutsien tytär — Karjalan Konstitutsie, kudain lujittau meijän dostjizheeniet. Meil on rahvahal kai ne pravat mit ollah suures Stalinskois Konstitutsies. Ne ollah pravat ruadoh, opastukseh omal kielel, vanhuon päivien huoldoh i muut. Ne pravat on zakonas kirjutetut i niidy meijän rahvas ei anneta ni kel ni konzu.

Meil vie on ymbäril vraguloi kudamat opitellah meijän ruaduo piettiä. Kontrevoljutsionierat trotskistat-buharintsat i natsionalistat pietäh omua vrediiteljskoidu ruaduo meijän ruaduo vastah, no meijän rahvahan pidäy nostua omua bdiiteljnostie i malttua aiganah nähtäh kaikenmoizet vragoin: vrediiteljoin, shpionoin, diversanttoin i muijen kontrevolutsionieroin ruavot.

Oman Konstitutsien rahvas ottau vastah suurel mielihyväl. Karjalan rahvahan armahus Leninin-Stalinin partieh näh on ylen suuri. Karjalan rahvas tietäh, shto vai tämä partie, vai rahvahan suuri vozhdju Stalin on tuonuh meil vesselän, bohatan hyvän elaijan. Karjalan rahvahan poettu J. Virtanen "Karjalaizien pajo Stalinis" kirjuttau:

Stalin toivot kui lämbiejäh pirtih
Suattoi pohjolan bortshuitshijua
Se kui pohjolan hangiemyö hiihti;
Kiittäy Stalinua Karjalan mua.
. . . . . .
Olet voittaja znamja meil, Stalin,
Rohkie pajoine bortshuitshijes,
Tuhatvuoziloi ruvetah, Stalin,
Sinuo suvaitshemah eläjes.

Meijän elaigu on vessel i bohattu. Myö elämmö hyvin. Meil on i tulou aivin oleman luja sojuuzu Venjan rahvahan kel, rahvahan kudai meidy on auttanuh toras kaikkie meijän vragoi vastah, kudai meil auttoi hävittiä natsionalistat i kohendua ne oshipkat mit luadji endine natsionalistitheskoi rukovodstvu. Harppuammo askel askelen jälgeh yhty toko edehpäi kohti kommunizmua.

Eläkkäh Stalinskoin Konstitutsien tytär — Karjalan rahvahan osnovnoi zakonu — Karjalan Konstitutsie.

Eläkkäh armas tuatto Stalin.

STARIKOIL MIÄN MUAS ON JOGA SIJAS POTSHOTTU

Stalinskois Konstitutsies on kirjutettu: "SSSR:n kanzalaizil on pravat materjaljnoih obespetshenieh, vahnuuden päivil . . ."

Nämät sanat on ylen mielehizet i jogahizen miän muan kanzalaizen duumu on yksi —, vot miituttu zobottua pidäy sovetskoi vlasti oman rodinan kanzalaizis. Nämät kuldaizet sanat nostetah miän rahvas vie suurembah ruadoh i starikat ei tahtota jiähä jälgeh nuorembis.

Otammo miän Karelien respublikan. Vähätöigo dieluo on azuttu miän respublikas täl alal. Parahite on Karelien Konstitutsien obsudimine. I tämän dokumentan obsuzhdenieh ylen aktivno otetah ozua miän kylien vahnembi polvi, starikat i staruuhat. I konzu hyö kuullah Karelien Konstitutsien statju 87, ga hyö kerral nuoristutah i hiän silmis rubieu vuodamah ilon kyynälet, libo hyö ylen hyvin mustetah kui hiän vahnembat elettih, ken heis vahnoil päivil pidi huoldu. Pidäy sanuo se, shto heil pidi pidiä itshel omas itshes huoli.

Tämä on zakon. No miän kylien vahnu polvi zakonan potshotuitshou i sanou, shto tämä on kuldaine dielo, no myö vahnat emmo tahto jiähä jälgeh nuoris. Hyö tahtotah oman kukkivan roindumuan hyväkse ruadua semmostu ruaduo, mih hyö täl kerdu pädie, libo hyö tiijetäh, kai ruado menöy miän kaiken rahvahan hyväkse, miän bunnukkoin poljzah i kaiken rahvahan poljzah. Hyö tundietah itshie nuorekse vie, no igä on jo vahnahko hotj i syväin tahtougi brihastua i neistiä.

Kuibo ei vois ollagi nenga. Suuren sotsialistitsheskoin roindumuan praviteljstvu pidäy jogapäiviä lämmiä tuatan i muaman zobottua kaikes miän muan rahvahas. Praviteljstvu vuozi vuvvel on lizhännyh sredstvoi sotsialjnoih obespetshenieh. Kolhozois täh nishkoi on spetsialjnoit fondat.

Nämin päivin t.t. Stalinin i Molotovin allekirjoituksel on petshatoittu gazietois uuzi postanovlenii. Täs postanovlenies sanotah, shto I päiväs ijuljankuudu vuvves 1937 kaikkineh piästetäh djengu nalogois kolhoznoit i edinolitshnoit hozäistvat, kudamat vahnuudentah ollah netrudosposobnoit (60 vuottu igiä i piäl sen) i kudamil ei ole perehes toizie trudosposobnoloi tshlenoi.

Tämä uuzi postanovlenii ozuttau meil vie kerran kui meis tuatshi zobotitahes partie i praviteljstvu. I vai Sovetskoi gosudarstvu on ainut gosudarstvu muailmas kudai rahvahal vahnoil päivil andau ihmizen elaijan. Miän muas invaliidu on yhtenmoine ruadai toizier ruadajien kera, libo hänel on ruado sen mugah midä häi voibi ruadua. I ei duarom kaikis kolkis miän suurdu Sovetskoidu sojuzua kuuluu oman "Rodinan" pajon sanat:

Nuoril miän muas on joga sijäh dorogu,
Vahnoil miän muas on joga sijas potshottu.

Vot kui eletäh nuori i vahnu rahvas miän muas. Vot midä znuatshiu Stalinskoi zobottu rahvahas (kanzalaizis) uvven Konstitutsien mugah.

S. L.

NKP(b):n Leningradin Aluekomitean pleenumi

Leningrad, 14 kesäk. (TASS). Eilen pidettiin NKP(b):n Leningradin Aluekomitean pleenumi.

Pleenumi valitsi salaisella äänestyksellä sihteerit ja byron.

NKP(b):n Leningradin Aluekomitean ensimmäiseksi sihteeriksi valittiin tov. **A. A. Zhdanov,** toiseksi sihteeriksi tov. **P. I. Smorodin,** kolmanneksi sihteeriksi tov. **A. N. Petrovskij.**

Byron jäseniksi valittiin t.t. **A. A. Zhdanov, P. I. Smorodin, A. N. Petrovskij, A. I. Ugarov, L. M. Zakovskij, P. J. Dybenko, A. P. Gritshmanov, V. I. Zhestakov, B. P. Pozern.**

Byron kandidaateiksi valittiin t.t. **A. N. Troitskij, I. S. Vaishlja, A. F. Pikanorov.**

Linnut lentävät Pohjoisnavalle asti

Rudolfin saari, 14 kesäk. (TASS). Eilen Papaninin leiri oli innostunut uudesta sensatsiosta. Ajelehtivalle talvimajalle lensi lokki. Papanin, Krenkel, Fedorov ja Shirshov olivat sangen iloisia siivekkäästä vieraasta.

He ovat jo nähneet kuikan sukuisia ym. lintuja. Nyt lokin ilmestyessä voidaan katsoa todetuksi, että linnut lentävät Pohjoisnavalle asti.

KUVASSA: Petroskoin työtätekeviä ekskurssilla Pioneerien palatsilla.

Foto — J. Roskin.

Uudestisyntyneen kansan edustajakokous

Tänään kokoontuu Karjalan ASSR:n sovettien ylimääräinen XI edustajakokous jatkamaan työtänsä. Tällä edustajakokouksella on Karjalan kansan historiassa mitä suurin merkitys, sillä se tulee käsittelemään ja lopullisesti vahvistamaan Karjalan Autonoomisen Sosialistisen Sovettitasavallan Konstitutsion.

Tsaarivallan vuosisatoja sortama Karjalan kansa ei ennen Lokakuun sosialistista revolutsiota voinut edes uneksia omasta Konstitutsiostaan. Ennen Suurta Lokakuun proletaarista revolutsiota oli Karjalan kansa tsarismin sortama ja näännyttämä, kuten kaikki tsaristisen Venäjän alueella asuvat vähemmistökansallisuudet.

Tästä vuosisatoja kestäneestä sorrosta vapautti Karjalan kansan Venäjän sankarillisen proletariaatin, liitossa köyhän talonpoikaiston kanssa bolshevistisen puolueen johdolla, Leninin-Stalinin johdolla, suorittama Suuri Lokakuun proletaarinen revolutsio. Lokakuun revolutsion vapauttamana syntyi Karjalan kansa uudestaan ja astui itsenäisenä natsiona sovettivallan vapaaseen kansojen veljesperheeseen. Leninin-Stalinin puolueen johdolla ja Sovetti-Venäjän kaikkien kansojen veljellisellä avulla murskattiin natsionalistinen vastavallankumous ja Suomen ynnä muiden maiden interventsiojoukot, jotka väkipakolla yrittivät jälleen alistaa Karjalan kansan kapitalistisen ikeen ja sorron alaisuuteen.

Juhlallisesti julistivat Karjalan kansanedustajat, koko maailman edessä, kokouksessaan heinäkuun 3 päivänä vuonna 1920, että:

"Karjalan työtätekevä väestö ei halua katkaista kulttuurisia, taloudellisia, poliittisia eikä valtiollisia yhteyksiään Sovetti-Venäjään eikä ensinkään ajattele yhtymistä valkoiseen Suomeen. Karjalan kansa tuntee Sovetti-Venäjän rajojen sisällä olevansa vapaa eikä suostu alistumaan enempää Suomen kuin minkään muunkaan maan kapitalistisen ikeen alaisuuteen."

Karjalan kansa alkoi itsenäisen valtiollisen elämänsä tällöin perustetussa Työkansan Kommuunissaan, jonka se sitoi katkaisemattomilla siteillä Sovetti-Venäjään, kehittäen talouttaan ja kulttuuriaan kiinteässä yhteistyöskentelyssä Venäjän työläistalonpoikaisjoukkojen kanssa, säilyttäen hallinnan poliittisen sovettimuodon. Vuonna 1923 perustettiin Karjalan Autonoominen Sosialistinen Sovettitasavalta, ollen se tuloksena leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan johdonmukaisesta edelleenkehittämisestä, kansallisuuksien faktillisen eriarvoisuuden likvidoimiseksi ja jälellejääneen Karjalan kansan kohottamiseksi nopein tempoin etumaisten kansojen tasolle. Tämän valtiollisen sovettirakennustyön laajentamisen ja leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan edelleen kehittämisen tuloksena on vuorostaan nyt Karjalan ASSR:n sovettien ylimääräisen XI edustajakokouksen käsiteltäväksi ja vahvistettavaksi jätetty Karjalan ASSR:n Konstitutsioprojekti, joka on Stalinilaisen Konstitutsion tytär.

Valtavat saavutukset ovat Sovetti-Karjalalla sosialismin rakentamisessa, mutta vielä valtavammat ne olisivat, ellei Karjalan Aluekomitean ja Sovnarkomin entinen natsionalistinen johto olisi useitten vuosien aikana tehnyt mitä törkeimpiä leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan vääristelyjä ja täten jarruttanut Karjalan taloudellista ja kulttuuristа kehitystä sekä myötävaikuttanut virheellisellä politiikallaan natsionalistien ja muiden tuholaisainesten sovettivastaista taistelua sosialistisen rakennustyön eri aloilla. NKP(b):n KK:n ja NKP(b):n Leningradin Aluekomitean johdolla suoritetun Karjalan johtavien elimien uusimisen ja paikallisen natsionalismin, joka oli kasvanut valtiolliseksi vaaraksi, murskaamisen jälkeen on taloudellinen ja kulttuurinen rakennustyö Karjalassa kehittynyt nopein askelin eteenpäin. Karjala on muuttunut sosialistisen teollisuuden ja mekanisoidun suurmaatalouden maaksi.

Muodoltaan kansallinen ja sisällöltään sosialistinen kulttuuri on puhjennut ihanaan kukoistukseensa. Kun vuonna 1915/16 Karjalan kaikissa oppilaitoksissa opiskeli 16 tuhatta henkilöä, niin vuonna 1936 opiskeli Karjalan oppilaitoksissa kaikkiaan 72 tuhatta opiskelijaa, s.o. 4,5 kertaa enemmän kuin 20 vuotta sitten. Aikaisemmin Karjalassa ei ollut lainkaan korkeakouluja ja keskikouluihin verrattavia oppilaitoksia oli vain nimeksi. Nyt meillä on kolme korkeakoulua, 90 vajaakeskikoulua, 17 keskikoulua ja 11 teknikumia. Lukutaitoisuuden yleinen prosentti tasavallassamme on kohonnut yli 90 prosentin. Rehevänä kukoistaa itsealotteinen taide. Aikaisemmin Karjalassa ei ollut omaa kirjakieltä ja sen luomisen tarpeellisuuden kielsivät suomalais-shovinistis-natsionalistiset ainekset. Nyt on luotu Karjalan kirjakieli. Karjalan työtätekevät lukevat nyt omalla äidinkielellään voittojensa kultaista kirjaa — Karjalan ASSR:n Konstitutsiota, joka on voittaneen sosialismin tulos, johdonmukaisen leniniläis-stalinilaisen kansallisuuspolitiikan toteuttamisen tulos.

Vapaana ja vauraana elää Karjalan kansa Stalinilaisen Konstitutsion lipun alla suuren Sovettiliiton kansojen onnellisessa perheessä. Uskollisena sykkii Karjalan jokaisen rehellisen työtätekevän sydän suurelle sosialistiselle synnyinmaalle, Leninin-Stalinin puolueelle, kaikkien kansojen johtajalle suurelle Stalinille. Karjalan kansan kunniakkaana osana on seistä suuren Liittomme luoteisen rajan vartijana. Tämä velvoittaa meitä kymmenkertaistuttamaan luokkavalppauttamme, jotta ei yksikään trotskilais-buharinilaisen bandin japanilais-saksalainen spionikopla voi keskuuteemme tunkeutua ja jotta olemme joka hetki valmiina murskaamaan niiden kanssa liittoilevan paikallisen natsionalismin jätteet. Isänmaan puolustaminen on Karjalan ASSR:n jokaisen kansalaisen pyhä velvollisuus.

Muutaman päivän kuluttua saa Sovetti-Karjala oman Konstitutsionsa, joka on Stalinilaisen Konstitutsion tytär. Tämä sysää meitä yhä eteenpäin ja nostattaa uutta taistelutarmoa käydäksemme entistä tiiviimpänä käsi kädessä kaikkien Sovettiliiton kansojen kanssa Leninin-Stalinin puolueen johdolla, suuren Stalinin johdolla eteenpäin kohti kommunismin ihania korkeuksia.

Eläkkäh Stalinskoi Konstitutsie

Vaikui yksi vuozi tuaksepäi on proijinuh siitpäi konzu Stalinskoin Konstitutsien projektu oli izdaittu kaiken meijän sojuuzan rahvahan katshottavaksi. Tämä oli suuri istoritsheskoi päivy konzu uuvven Konstitutsien proektan statjat enzi kieran kuuluttih radios i oldih petshatoittu gasietois. Tämän istoritsheskoin sobyitien rahvas otti vastah suurel ilahtuksel, vie suurembal i parembal ruavol meijän rodnoin muan hyväkse.

Kai 170 miljoonahine meijän geroitsheskoin rahvahan pereh, priimi utshastjien Stalinskoin Konstitutsien proektan opsudimizes, katshomizes. Tämän jälles kaheksas Vsesojuznoi Soviettoin sjiezdu utverdi tämän proektan dekabrjankuus v. 1936 i siitpäi lähtien olemmo elänyh Stalinskoin Konstitutsien mugah, moizen Konstitutsien miittumua ei ole olluh vie rahvahan istoories i miittumua vie ni kus muijal ei ole kui meijän suures Sovetskois sojuuzas.

Jo kerras senjälgeh kui oli Konstitutsien proektu petshatoidu katshottavakse oli rahvahan keskes suuri vnimaanie sih. Mintäh tämä vnimaanie oli suuri i osobennoi? Sentäh, shto kaikes täs nägyi ylen hyvin Stalinskoi zobottu rahvahas, rahvahan jogapäiväizis interesois.

Stalinskoi Konstitutsie andoi rahvahal pravat kudamie ei ole muis mualois. Kus muijal kui meil on rahvahal obezpetshitty moizet pravat opastukseh, ruadoh, lebiändäh, vanhuonpäivien huoldamizeh i muut! Ei ole obezpetshitty näidy pravoi ni kus muijal kui meil.

Stalinskoin Konstitutsien znuamenjan ual olemmo elämäs i tämä elaigu on vessel, tshoma, hyvä rahvahan elaigu.

Suuret geroitsheskoit podvigat laitah meijän muan parahat poijat. Vaikui Stalinskoit vospiitanniekat, vaikui muas kus Stalinskoi Konstitutsie pidäy zabottaizen jogahizes, kus itshe meijän paras armahin tuatto kazvattau geroitsheskoidu rahvastu on vozmoshnoit moizet dostjisheeniet kui Severnoin (Pohjoizen) Poljusan (njavan) zavojevaanie.

Suurie on iespäi dieloloi i ruadoloi. No kai nämä täyttäy miän rahvas Leninin-Stalinin partien rukovodstval.

Bolshevitskoit pitomtsat — suuren Leninin-Stalinin partien kazvatetut suuren Venjan rahvahan parahat poijat ollah nygöi nelläi Pohjaizel njaval (Seevernoil poljuusal). Nelli ni min varumatoidu geroitsheskoin rahvahan parastu poigua Papanin, Krenkel, Shirshov i Feodorov täytetäh meijän rahvahan potshotnoidu zaduaniedu — Seevernoin poljusan izutshimistu. Siepäi ollah kodjimatkal rahvahan ljuubitut Sovetskoin sojuuzan letshiekat Vodopjanov, Molokov i muut. Matkal i on meil kaikil, lapses i vahnah suate tiettäväine arktiikan izutshiju Otto Juljevitsh Shmid. Tämän moizie geroloi on meil miljonoi. Joga päiviä kazvau uuzie i uuzie rekordoi kudamie laitah parahat ihmizet meijän muas, oman rodnoin muan tshestikse i sluavakse.

Podloit tappajat, miän vihaniekat, shpionat, vrediiteljat — trotskistkoit-buharinskoit merzavtsat yhtes gitlerovskoloin fashistoin shliednoin kel tahtotah azettua fashistat valdah meil, no sidä heil ei liene ni konzu nähtäväksi, kui ei voija hyö nähtä omua tagaraivuo. Rahvahan bdiiteljnosti nouzou päivy päiväl i sen kavotji otammo vragoin maskat silmilpäi, näemmö heijän verizet rozhat i hävitämmö iäreh dorogalpäi. Kus löydynöy vie tolkuttomie ket ei nähtäne vragoi netgi suammo razoblatshituksi vai jogahizen bdiiteljnostin kavotji.

Stalinskoin Konstitutsien flagun ual astummo päivy päiväl yhty toko parembah, tshomembah, bohattah elaigah.

Kolmas viizivuodine pluanu on parahalleh laittavannu. Tämä pluanu andau yhty toko suuremban nouzun miän kuljturnoil i kaikel elaijal. Geroitsheskoi rahvas astuu omua geroitsheskoidu leviedy dorogua myö lujah i varmah staljnoin vozhdjan, suuren armahan Stalinin rukovodstval, kudai andoi rahvahal vesselän, bohatan elaijan dokuumentan — Stalinskoin Konstitutsien.

Eläkkäh Stalinskoi Konstitutsie i sen luadjii armas tuatto Iosif Vissarionovitsh Stalin.

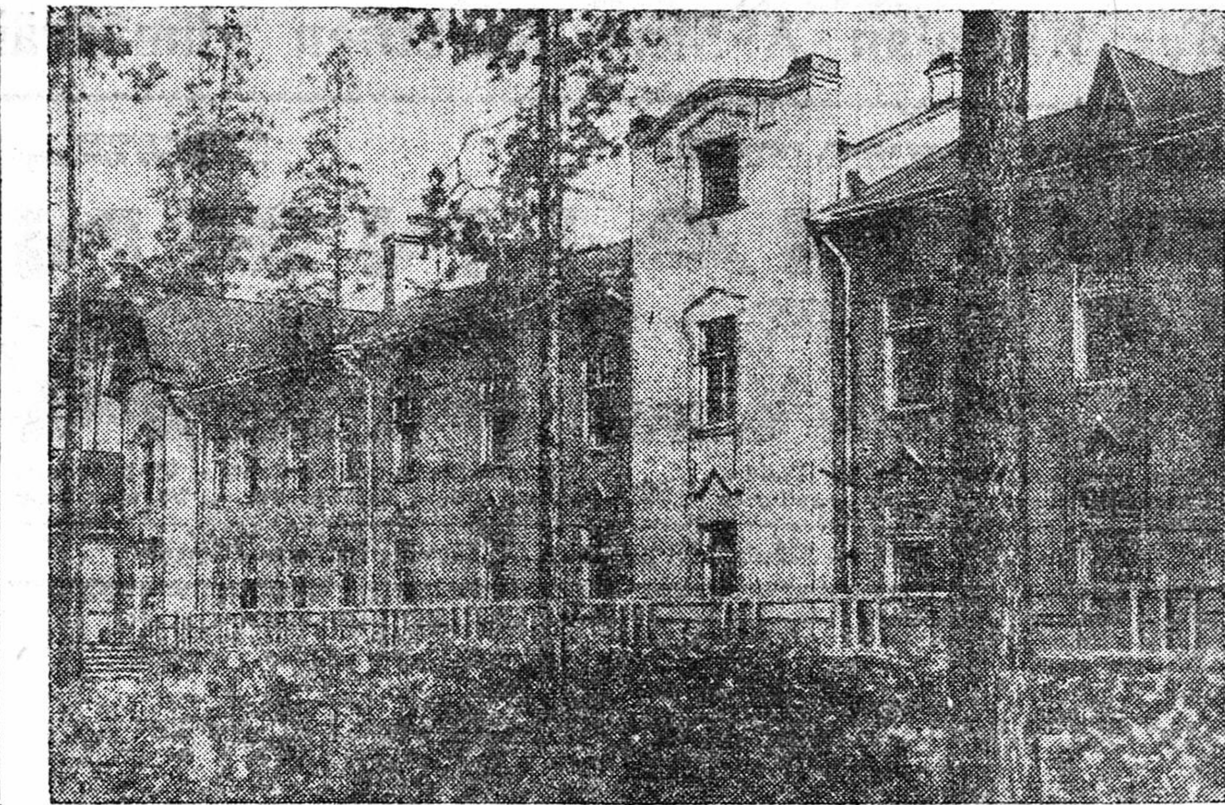
Sadus obsuzhdaittih Karelien respublikan Konstitutsien proektua

6 päivänny ijunjankuudu sadu Anukses avavui kuvven tshuasun aigah ehtiä toizen kerran. Tänä ehtän oli sadus vie enämbi rahvastu. Kai igrat i bufietat ruattih täytty piädy. Illan programmas oli Karelien respublikan Konstitutsien obsudimine i sen peräs konsertu.

Karelien respublikan Konstitutsie proektas dokluadan luadi Riikan predseduatelj Polivaikin. Kaikin oldih hilljah i kuuneltih Karelien Konstitutsien proektua kudai on Stalinskoin Konstitutsien tytär.

Elävästi matkattih paginat. Preenielois vystupittih t.t. Zavodov, Rappu, Anuksen keski shkolan zasluzhennoi utshitelj Pavel Konstantinovitsh Uspenskii, Anuksen rajonan paras douhturi Studitov i äijy toizie miehie vie vystuppi preenielois. Kaikin hyö musteltih vahnua elaigua i sidä kui rahvastu vardjoitshi i opasti enne tsarskoi vlasti i kui nygöi miän praviteljstvu pidäy zobottua rahvahas tuatshi. Myöhäh illal loppih Konstitutsien proektan obsudimine. Sen jälgeh oli konsertu i tansit. Kolmeh tshuassussah yödy rahvas piettih veseldyksie sadus.

I. Borisov.

Kuva: Karhumäen sanatoriotalosta. (Foto — E. I. Fedorovitsh.)

Miän muan rahvahal on pravat opastumizeh

Ei ni miittuos muas i kaikes muailmas tähpäivässäh ole olluh moizie pravoi utshivumizeh kui on miän suures Sovetskois muas i miän suurel Sovetskoil rahvahal. Päivy päiväl lizhävyy miän shkolien lugu. Päivy päiväl miän shkolien sydämeh astuu enämbi i enämbi lapsie. Meil on zakon, kudaman mugah miän muas lapsien tulou läpi kävvä natshaljnoi shkola. No miän muan lapsil utshivumine ei täh loppei, kai miän muan lapset suahah opastuo iellehpäi. Kapitalistitsheskolois mualois tädä dieluo krestjuanoin i rabotsholoin lapsil ei ole. Libo tiä utshivumizes iellehpäi pidäy maksua suuret maksut, kudamie rabotshoit i krestjuanat ei voija maksua. Miän suures Sovetskois muas utshivumizes ei pie maksua ni kopeikkua, no tämän lizhäkse miän sotsialistitsheskoi gosadarstvu maksau stipendien.

Kuldaine dielo, kuldaizil bukvil on kirjutettu Stalinskoin Konstitutsien statjas kus sanotah, shto "kaikil Sovetskoin muan rahvahil on prava opastumizeh". Nämät on kuldaizet sanat, kuldaizil bukvil kirjutettu. Vetj enne meil vahnas tsarskois Rosies midä oli? Oligo nengoizet pravat annettu miän krestjuanoil, rabotsholoil i hiän lapsil? Pidäy sanuo, shto ei. Sen sijah, shtobi viijä rahvastu iellehpäi vahnu tsarskoi vluasti sanoi, "midä kirjal rahvas azuu. Vetj parembi on molie jumalua i jumal andau kaiken hyvän ei täl ilmal a toizel ilmal". Tämä oli ylen interesnoi politiikku i nengostu politiikkua tsarskoil vlastil kannatti viijä utshimattomien rahvahien keskes, kudamat ei ellendetty hiän kujoloi, kudamien kavotji hyö muaniteltih ruadairahvastu. Hyö ei piästety ruadai muzhikan lapsie utshivumah muga kui i itshe muzhikkua. Utshivumah piästih vai bohatisto i hiän lapset.

Suuri Oktjabrjskoi sotsialistitsheskoi revoljutsie luadi muutoksen täs dielos i andoi miän suuren sotsialistitsheskoin muan rahvahil opastumizen pravat. Stalinskoi Konstitutsie kuldaizil sanoil tämän dostizhenien utverdi miän muan elaigah.

Enne tsuarin vlastin aigah Karelie oli hukkien i kondieloin korbi mua, kuduadu ni ken ei mustannuh ni konzu paitshi kui djengas tuli hädä tsarskoil vlastil. Tämä oli mua kudamua tsuarin vlasti ei pidänyh ni minny i kui liennöy kuulluh sanan, tuo on livviköi, häi nagroi hänen piäl i sanoi, shto se on animi, a puhtas potshi, kudai ni midä ei ellendä.

Toizin on dielot nygöi miän respublikas. Karelien rahvahal on yhten moizet pravat kui i kaikil toizil miän suuren Sovetskoin muan rahvahil. Miän Sovetskoi Karelie nygöi kukkiu. Rahvas päivy päiväl tullah kuljturnoimbakse. Hyö tahtotah opastuo. I miän respublikas opastuu äijy nuorizhuo, no dielo ei ole azetunnuh täh, a vai miän respublikas opastutah i vahnembat rahvas. Otammo vai hotj sen primierän vetj joga miän respublikan rajonas on shkolat vahnembah rahvah näh. I nämis shkolis opastuu suuret joukot miän ruadajie stahanovtsoi i toizie rahvahie. Loitos tädä primieriä itsheminäh ei pie mennä. Otammo Petroskoin linnan. Täs linnas Karelien respublikan tsentras on viizi shkolua vahnembih näh, kus suahah illoil ruavos tulduo opastuo. Shkolis on ei vähä miän zavodoin i utshrezhdenieloin stahanovtsoi, kudamat pannah kai omat väit sih, shtobi suaha tiijot kaikes elaijas. Nämis shkolis pidäy osobenno mainita yksi suurembis Karelien shkolis — linnan srednjoi shkola, kus annetah tiijot vahnembal rahvahal i ijän yli uijinuizil podroskoil. Shkolas on nellitostu kluassua, jälgimäine kluassu shkolas tänä vuon on yheksäs. Enzi vuonnu tulou olemah i kymmenes kluassu, kudamah tänäpäi on suadu jo yli kahtenkymmenen viijen zajavlenien. Shkola on nuori vaste vuvven aijan ruadanuh, no vuvven ruado on ozutannuh kui suuri shelanii miän muan rahvahal on opastumizeh. Shkolas on kolme sadua utsheniekkua. Tiä opastuu midä ruaznoloimbi spetsialjnostiloi — ruadajie. I kaikil on yksi mieli opastuo hyvin, piästä iellehpäi opastumah, konzu ku meil suuri Stalin on livannuh dorogan iellehpäi utshivumizeh.

Täs shkolas utshivujat rahvas päivät ollah ruavos, a illat opastutah. Utsheniekoin keskes on jo vahnoi ruadajie, kudamil tsarskoin vlastin aigah ei olluh vozmozhnostie opastuo no nygöi tämän vozmozhnostin stalinskoi Konstitutsie andoi. Naprimer yksi semmoizis miehis on Shurupov. Häi on Oniegan zavodan ruadai.

— Minä olen jo mies yli ijäs uijinuh, no minä omua opastumistu kesken en jätä. Tahton suaha srednjoin tehnitsheskoin obrazovanien. Tänä vuonnu lopen seitshimenden kluasan i enzi vuonnu siiryn tehnikumah, a libo kaheksandeh kluassah utshivumah i sen srednjoin lopettuo shkolan menen instituuttah — nenga sanoi Shurupov. Nengomie miehie täs shkolas löydy sada kundu. Pidäy sanuo i kai toizet utsheniekat ollah yhty mieldy. Naprimer tänä vuo nellän kluasan täs shkolas loppi 40 utsheniekkua i kaikin hyö annettih zajavleniet, shtobi jatgua opastuvumistu täs shkolas viijendes kluasas.

Vot nengoizet on itogat täs shkolas, no vetj nengomie shkolie miän suures Sovetskois Sojuzas on tuhanzie i kymmenie tuhanzie.

— Täs elaijas pidäy andua passibo suurel Stalinil —, nenga paistah aiguizet shkolas permenöin aigah.

Leninin-Stalinin bolshevitskoi partie on piästänyh meidy gorjas i andanuh pravat opastumizeh i kuldaizeh elaigah, kudamua ei suannuh enne ni unis nähtä. Anna kukkiu miän Sovetskoi Karelie yhtes toizien Sovetskoin Sojuzan respublikkoin kera, yhtes suures druzhnois perehes, kus rahvas ei kanneta ni miituttu vihua toine tostu vastah.

МИӒН МУАН РАХВАХАЛ ОН ПРАВАТ РУАДОХ

Сталинскойс Конститутсиес он кирјутетту, что каикил Советскоин Союзан рахвахил он прават руадох. Тӓмӓ он суури диело, либо капиталистистическолоис муалоис нӓхтӓх јога пӓивиӓ руадайрахвас нӓлгиӓ. Сиэ рахвас эчитӓх руадуо. Сиэ мужикку мӳӧу омат вӓит грошас. Руадопалку, кудаман хӓй суау он ӳлэн пиени. Сил палкал хӓй воиби элӓттиӓ вай куй вай оман ичен. Руадаи мужикан перех нӓгӧу айнасти нӓлгиӓ. Лапсет кӓвеллӓх пакиччемас и эй војја, опастуо школис, либо опастумизес каикен муун пиӓл пидӓу максуа. Капиталистическолойс муалоис руадо он проклиноиту диэло. Руадуо сиэ рахвас варатах. Капиталистат отетах пуолэт, а тоичи и энӓмби, руадајан суалэхис омах корманих. Капиталистическолоис муалоис руадуа пидӓу сихесах, что хӓй лоппоу каикен ичен, а либо хӓнду нӓльгу таппау. Ненгоине он рахвахан элайгу капиталистическолоис муалоис.

Миӓн муас рахвахал он аннэтту кай прават руадох, хувӓх елаигах. Сталинскойс Конститутсиэс кулдаизет санат он кирјутетту. Сталинскойс Конститутсиэ саноу, что руадо Советскойс Союзас он честин и героизман диело. Руадуо аннетах Советскойс Союзас каикил. Энне рахвас цуарин Росиес эчиттих руадуо туханзиен вирстойн пӥӓс, а нугӧй мейл он руадуо хос куй ӓйју пидӓккӓх.

Энне цуарин валлан аигах рабочойн палкку оли ӳлен пиени. А нугӧй миӓн руадай, кудаи хувин руадау суау куус лӓхил 800-1000 рублан палккуа.

Мейлги Карелиен республикас он носсух садой и туханзие стахановцой, кудамат озутетах хувие руадо тулоксие.

Кай тӓмӓ он возможной ваи миӓн суурес Совэтскойс муас. Каикен тӓмӓм он андануx Сталинской Конститутсие. Нӓмӓ он кирјутетту и Карелиэн Конститутсиэх кудайн он Стлинской Конститутсиен тӳтӓр.

Мейл руадо он честин и героизман диэло, диэло кудай пиӓстӓу мейду бохаттх и веселӓх элайгах.

РАХВАХАН СУУДОЛОЙН ОТЧЕТАТ ВАЛЛИЧЧИОЙН ИЕС

Миӓн Советской суудо он айнут рахвахан суудо муаилмас, кудай он настоюашой рахвахан суудо. Омуа почотнойду роолие тӓуттӓэс сэ сейзоу постал и вардойччоу револютсионнойду законностиэ. Суудо вардойччоу миӓн муан ухтехисту сотсиалистическойду собственностиэ. Эй анна ворил и мошельниэкойл варрастуа сидӓ. Миӓн суудо жиӓлӧймӓттӓх карайччоу рахвахан вихамиехие — тротскистколой бандиттой рахвахан изменниэккой, кулакан јӓлгелӓйзиэ и кайккиэ тойзиэ вихамиэхиэ, кудамат ностэтах кӓзи вастах сотсиалиатическойн муан руадайэ и оллах вастах Советскойду властиэ.

Советскойду правосудиэду эй суа ни вовсэ веррата капиталистическолойн муалойн суудолойн кера. Миӓн муан суудо он демократической и поччиняйчехэс вай законал. Капиталистическолойс муалойс особенно фашистколойс муалойс куй примиерӓксе Германиэс суввол эй олэ ни миитусту демократиэду. Фашистколойс муалойс судьянну он палаччу, кудай алистуу и пуолистау вай буржулойн диэлолой.

Миӓн муас преступлениэт вуози вуввел вӓхенӧу. Тӓмӓ озуттау, что миӓн суудо эй вай карайче, но и казваттау тӳӧнуттӓу ойгиэл дорогал.

Рахвахан суудолойн отчотойн пидӓмизэл валличчиойн иэс он ӳлен суури значений.

Миӓн Карелиэн Конститутсиэн 77 статью саноу: „Карьялан АССР:-сса рахвахан суудот валитах районоен канзалайзет кайккиен ухтехизен, кохаллизен и ухтеляйзен валиченда — праван похьялла тайнойлла иӓнестукселлӓ, колмен вуувен аякси."

Тӓмӓ ностау энӓмбӓл суввон руавон. Тӓмӓ виэ паремби ауттау лӳввӓ миӓн муан руадай — рахвахан виханиэккой.

Отчетнолойс собраниэлойс суввон руадо менӧу большевидскойн самокритикан лӓби и тӓмӓ андау уввен толчкан суввон парембал руавол. Пидӓу авутуа суввон руадаил перестроие суудо руадо. Тӓдӓ триэбуйччоу и Карелиэн Конститустиэ.

Anukses avavui sadu

5 päivännu ijunjankuudu avavui Anukses kezä sadu. Enzi kerran tänä vuon avavuttih sadun vorotat. Äijy rahvastu sinä piän oli sadus. Sadus on suuri joukko igroi kui naprimer biljardat, voleibolah igraitshus i äijy toizie igroi. Sadus sua rahvas lugie gaziettua, zhurnualoi i muudu kniigoi. Sadus on patefon, ken ljuubiu soittuo se voibi kuunella patefonua. Sadus ruatah heittelemättäh kaksi bufiettua. Tansi ploshtatkal sinä piän matkattih tansit soitti bajan, kaksi skripkua i duhovoi orkestru. Illal sadus oli spektakli "Jasnyi denj", kuduadu rahvas katshottih ylen hyväl mielel. Kolmeh tshuassussah yödy kestettih tansit. Nenga vesseläh kolhozniekat enzi ildu oldih sadus.

T. Stepanov.

Eräitä yhteenvetoja Karjalan ASSR:n Konstitutsioprojektin käsittelyn kulusta

Karjalan ASSR:n työtätekevät ovat tavattomalla ilolla, syvällä tyydytyksellä ja mitä suurimmalla ylpeydellä ottaneet vastaan autonoomisen tasavaltansa Konstitutsioprojektin. Tämä onkin täysin ymmärrettävää ja luonnollista. Konstitutsioprojektissa Karjalan työtätekevät näkevät Sovettiliiton veljeskansojen avulla, kommunistisen puolueen johdolla omin käsin luodun sosialistisen valtionsa perustuslain, joka lujittaa sosialistisen rakennustyön saavutukset Karjalan ASSR:ssä, suuren Sovettiliiton eroittamattomassa osassa. Konstitutsioprojektissa Karjalan ASSR:n työtätekevät näkevät sankarillisen taistelunsa ja voittojensa yhteenvedon, kuljetun tien yhteenvedon ja lipun uusien saavutusten valloittamiselle taloudellisen ja kulttuurisen rakennustyön kaikilla aloilla Karjalassa.

Konstitutsioprojektin käsittelemiselle omistetut kokoukset tuotantolaitoksissa, kolhooseissa ja laitoksissa sekä toimeenpanevien komiteoiden ja sovettien pleenumit todistavat tavattoman suurta aktiivisuutta ja erikoista intressiä, jolla laajat työtätekevät joukot käsittelevät ja tutkivat historiallista dokumenttia — Karjalan ASSR:n Konstitutsioprojektia, joka on laadittu SSSR:n suurta Stalinilaista Konstitutsiota täysin vastaavasti. Korkeaa aktiivisuutta ja mitä elävintä intressiä, jota työtätekevät osoittavat Konstitutsioprojektia kohtaan, huomattavassa määrin edistää Konstitutsioprojektin kääntäminen ja julkaiseminen Karjalan kansan äidinkielellä.

Kokouksissa ja toimeenpanevien komiteoiden ja selsovettien pleenumeissa pitämissään puheissa Karjalan työtätekevät täydellisesti ja kokonaisuudessaan hyväksyvät Konstitutsioprojektin. Puheet, kysymykset, esitetyt lisäykset ja muutokset Konstitutsioprojektiin puhuvat siitä, että Karjalan työtätekevät ovat tehneet itselleen täysin selväksi sen valtavan merkityksen, joka on Konstitutsioprojektilla ja niillä vastuunalaisilla velvollisuuksilla, jotka Konstitutsio asettaa Karjalan tasavallan jokaiselle kansalaiselle.

Tässä Karjalan työtätekevien muutamia lausuntoja tasavaltansa Konstitutsioprojektista.

— Karjala oli köyhyyden, julman eksploatatsion ja nöyryytyksen aluetta. Vain Lokakuun revolutsio vapautti Karjalan kansan tsaristisesta orjuutuksesta ja sukupuuttoon kuolemiselta. Karjalan kansa seisoo vankasti sovettimaalla. Meidän velvollisuutemme on pyhästi suojella sitä, mikä on valloitettu ja kirjoitettu Konstitutsioon — sanoo Petrovskin rajonin Vuohtijärven selsovetin deputaatti tov. Arhipov.

— Konstitutsioprojektiin — sanoo Vieljärven rajonin kolhoosin "Krasnyi pahar" kolhosnikka tov. Ivanov — on kirjoitettu ne menestykset, jotka me olemme saavuttaneet ja se, miten meidän elämämme on astunut kauas eteenpäin. Ennen meillä Tshekkilän kylässä ei tiedetty sitä, montako pyörää kärryissä on, sillä ei ollut kärryjä eikä teitä, mutta nyt meille kulkevat autot. Ennen ei meidän elämästämme oltu intreseerattuja, mutta nykyään ollaan meistä ei ainoastaan intreseerattuja, vaan myöskin kaikessa autetaan.

— Konstitutsioprojekti fikseeraa saavutustemme yhteenvedot. Tsarismin aikana lukutaitoinen ihminen meillä kylässä oli harvinaisuus. Muutama vuosi sitten minäkin olin lukutaidoton. Vain meillä sovettimaassa on nainen saanut samanlaiset oikeudet miehen kanssa — sanoo Kiestingin rajonin Ruvan selsovetin puheenjohtaja, Karjalan ASSR:n TpKK:n jäsen tov. Jegolajeva.

— Konstitutsioprojektissa — sanoo Vieljärven rajonin Kolatselän alkeiskoulun tirehtööri tov. Vlasov — huomioidaan karjalan kielen tekeminen valtion kieleksi. Tämä tekee mahdolliseksi kasvattaa lapsia heidän äidinkielellään, joka tulee edistämään heidän luomiskykyjensä entistä suurempaa kehitystä.

Yleisluontoisten lausuntojen ohella on jo tullut yli 150 ehdotusta ja lisäystä, joita työtätekevät ovat esittäneet Konstitutsioprojektin eri pykäliin. Tässä muutamia ehdotuksia ja lisäyksiä:

Kalevalan rajonin Jyskyjärven koulun tirehtööri tov. Lesonen esittää säädettäväksi Korkeimman Sovetin vaalinormin — 1 deputaatti 4000 asukasta kohti (Konstitutsioprojektin mukaan — 1 deputaatti 5000 asukasta kohti).

Karhumäen rajonin työntekijät ehdottavat rajonisovetin vaalinormiksi säädettävän: 1 deputaatti 200 henkilöä kohti (Konstitutsioprojektin mukaan — 1 deputaatti vähintään 500 asukasta kohti).

Rukajärven ja Repolan rajonien työtätekevät ehdottavat selsovettien vaalinormiksi säädettävän: 1 deputaatti 25—30 asukasta kohti (projektin mukaan — 1 deputaatti vähintään 50 asukasta kohti).

Prääsän rajonin Kungojärven selsovetin kone-traktoriaseman työntekijä tov. Fotejev ehdottaa kirjoitettavaksi Konstitutsioon, että yhdessä niiden maiden kanssa, jotka kiinnitetään kolhooseille ikuiseen käyttöön, kolhooseille on kiinnitettävä ikuiseen käyttöön myöskin ne metsät ja vedet, jotka liittyvät kolhoosin maamassiiviin.

Kunnallistalouden kk:n työntekijät ja Karhumäen rajonin toimeenpanevan komitean pleenumi ehdottavat kirjoitettavaksi Konstitutsioon, että kaikissa työtätekevien deputaattien rajoni- ja työläisasutussoveteissa organisoidaan kunnallisosastot.

Petrovskin rajonin Vuohtijärven selsovetin pleenumi ehdottaa täydennettäväksi Konstitutsioprojektia osoituksella, että sovetit kontrolloivat niiden tuotantolaitosten ja laitosten työtä, jotka eivät ole välittömästi niiden alaisia, mutta ovat niiden alueella.

Prääsän rajonin Kungojärven koulun opettaja tov. Krysin ehdottaa säädettäväksi kansankomissarien ja työtätekevien rajonisovettien osastojen johtajien valinnallisuuden.

Puutosin rajonin Kanzanavolokin selsovetin pleenumi tekee ehdotuksen Puutosin rajonin jakamisesta kahdeksi rajoniksi.

Kemin rajonin työtätekevät esittävät lisäyksen siitä, että Valkeanmeren rajonien rajonisovettien yhteyteen organisoitaisiin kalastustalouden osasto.

Hyvin useat ehdotukset ja korjaukset on suunnattu siihen, että saataisiin aikaan sovettien deputaattien kiinteämpi yhteys valitsijoihin, kohotettaisiin deputaattien vastuuta valitsijoiden edessä, sovettien deputaattien systemaattista selostusten tekoa, voimistutettaisiin sovettien joukkojärjestöjen — sektsiain ja deputaattiryhmien työtä.

Konstitutsion projektin käsittelyprosessissa ovat työtätekevät alistaneet kritiikin alaiseksi sovettijärjestöjen ja yksityisten deputaattien työn. Tämän yhteydessä on tehty satoja käytännöllisiä ehdotuksia, jotka on suunnattu sovettien ja toimeenpanevien komiteoiden työn edelleen parantamiseen, varsinkin siltä osalta, mikä koskee sovettien ja toimeenpanevien komiteoiden herkkää ja huomaavaista suhtautumista työtätekevien tarpeisiin ja vaatimuksiin.

Kokoukset, pidetyt puheet, tuhannet kysymykset, sadat lisäykset Konstitutsioprojektiin ja sovettien työn edelleen parantamiseen suunnatut ehdotukset puhuvat korkeasta poliittisesta aktiivisuudesta, jolla Karjalan työtätekevät käsittelevät Konstitutsioprojektia. Kuitenkin on kaikella jyrkkyydellä korostettava, että useilla paikoin ei Konstitutsioprojektin käsittely ole kohdannut vaadittavaa organisointia toimeenpanevien komiteoiden ja sovettien taholta. Joillain paikoin on yritetty tätä asiaa lykätä tai pikaisesti "sujuttaa" ja heittää hartioilta. Näiden syiden takia useilla paikoin Konstitutsioprojektia käsitellään pintapuolisesti, muodollisesti, vetämättä koko väestöä tähän tärkeään toimenpiteeseen, jolla on mitä suurin poliittinen merkitys.

Vain tällaisen muodollisen kabinettimaisen asiaan suhtautumisen seurauksena saattoi tapahtua, että esim. Karhumäen rajonin Maaselän selsovetissa ei ennen toukokuun 25 päivää oltu Konstitutsioprojektia missään käsitelty. Äänisenrannan rajonissa ei samoista syistä ole pidetty Suojun, Latvan ja Viitanan selsovettien pleenumeja päätösvaltaisuuden puuttumisen takia. Kantalahden työläisasutussovetin pleenumi kokoontui vasta toisena päivänä, ensimmäisenä päivänä ei oltu koottu päätösvaltaista lukua jäseniä. Kemin aseman puolueorganisaattori tov. Zaitsev kielsi transportissa työskentelevät sovetin jäsenet olemasta läsnä Kemin toimeenpanevan komitean ja sovetin yhdistetyssä pleenumissa sillä motiivilla, että yhdistetyn pleenumin kokoontumispäivää ei oltu sovittu transporttijärjestöjen kanssa. Suotanee tehdä tov. Zaitseville kysymys, mistä lähtien rajonin tpk:n pleenumi on koollekutsuttava transporttijärjestöjen suostumuksella. Mitä ajattelee tämä kuuma, byrokraattinen pää.

Useissa tapauksissa selostuksia ja keskusteluja pitävät vähälukutaitoiset, valmentamattomat työntekijät, minkä seurauksena useat työtätekeville käsittämättömät kysymykset jäävät selittämättä. "Krasnaja Karelija" jo kirjoitti tällaisesta selostajapahasesta — Äänisenrannan rajonin tpk:n puheenjohtajan sijaisesta tov. Rugatshevista. Valitettavasti Rugatshev ei ole poikkeus. Selostaja — NKP(b):n Kemin rajonikomitean instruktori — tov. Dudkin hänelle tehtyyn kysymykseen, miksi prokurooria ei valita, vaan nimitetään, ei voinut antaa minkäänlaista vastausta, ja kun häneltä rajonissa kysyttiin, miksi hän ei vastannut, niin hän selitti, ettei katsonut tarpeelliseksi.

Kaikki nämä tosiasiat todistavat sitä, että useat paikalliset sovetti- ja puoluejärjestöt suhtautuvat muodollisesti, sallimattoman välinpitämättömästi Konstitutsioprojektin käsittelyn organisoimiseen, unohtaen, että Karjalan ASSR:n Konstitutsioprojektin käsittely on suuren Stalinilaisen Konstitutsion tutkimisen syvällistyttämistä.

Sovetti- ja puoluejärjestöt eivät saa hetkeksikään unohtaa, että siellä, missä ei suoriteta Konstitutsioprojektin syvällistä tutkimista eikä valmistauduta työtätekevien deputaattien sovettien vaaleihin uuden Konstitutsion pohjalla, siellä Konstitutsioprojektia "selittävät" sovettivastaiset ainekset. Konstitutsioprojektin käsittelyn ja tutkimisen organisointia on jyrkästi parannettava ja syvällistytettävä.

Maria Iljinitshna Uljanova

SSSR:n Toimeenpaneva Keskuskomitea syvällä surulla tiedoittaa kommunismin asian puolesta taistelleen uskollisen taistelijan, SSSR:n TpKK:n jäsenen

M. I. Uljanovan

kuolemasta, mikä tapahtui Moskovassa kesäkuun 12 päivänä.

Sovettiliiton Kansankomissaarien Sovetti syvällä surulla ilmoittaa SSSR:n Sovnarkomin yhteydessä olevan Sovettikontrollin Komissin byron jäsenen, Sovettikontrollin Komissin Valitusbyron johtajan —

Maria Iljinitshna Uljanovan

kuolemasta, mikä tapahtui kesäkuun 12 päivänä kello 1.50.

NKP(b):n MOSKOVAN ALUEKOMITEALTA JA KAUPUNKIKOMITEALTA

NKP(b):n Moskovan Aluekomitea ja Kaupunkikomitea surulla tiedoittavat Moskovan kaupungin ja Moskovan alueen kaikille työtätekeville MARIA ILJINITSHNA ULJANOVAN, NKP(b):n yhden vanhimman ja uskollisimman jäsenen, KSK:n byron jäsenen kuolemasta.

MARIA ILJINITSHNA ULJANOVASSA Moskovan alueen ja kaupungin puoluejärjestö kärsi raskaan menetyksen.

NKP(b):n MOSKOVAN ALUEKOMITEA JA KAUPUNKIKOMITEA.

Maria Iljinitshna Uljanovan muistolle

On kuollut M. I. ULJANOVA — meidän tulisesti rakastamamme johtaja, vanha bolshevikkinainen, Iljitshin lähin avustaja, joka jokapäiväisessä työssä opetti meitä herkästi suhtautumaan työtätekeviin, osoittamaan stalinilaista huolenpitoa luokkamme ihmisistä ja kiihkeästi vihaamaan, säälittömästi taistelemaan puolueen vihollisia, kansan vihollisia vastaan.

Hänen aivan erikoinen bolshevistinen periaatteellisuutensa, työkykyisyytensä, ehtymätön energiansa ja rakkaus työhön olivat meille parhaana esimerkkinä työssä.

MARIA ILJINITSHNA kuoli, jääden viimehetkeen asti puolueen hänelle uskomalle vastuunalaiselle paikalle. Hän kuoli työkabinetissaan.

Muisto MARIA ILJINITSHNASTA — lujasta, rajattomasti uskollisesta bolshevikkinaisesta työväenluokan asialle, mitä sydämellisemmästä ihmisestä tulee pitkän aikaa elämään työtätekevien keskuudessa. Meille, MARIA ILJINITSHNAN lähimmille työtovereille, menetyksen katkeruus on erikoisen voimakas. MARIA ILJINITSHNAN arkun ääressä me lupaamme kolminkertaisella energialla jatkaa työtä, jota me useiden vuosien kuluessa suoritimme hänen välittömällä johdollaan.

Me tiedämme, että parhaana muistona hänestä tulee olemaan rajaton uskollisuus puolueelle ja taistelu kansanvihollisia vastaan, sen asian puolesta, jonka puolesta hän taisteli koko elämänsä ajan, Leninin-Stalinin asian puolesta — kommunismin asian puolesta.

SOVETTIKONTROLLIN KOMISSIN VALITUSBYRON TYÖNTEKIJÄT.

M. I. ULJANOVAN ruumiinavauksen pöytäkirjasta

M. I. Uljanovan ruumiinavauksessa ilmeni yleisen arteriosklerosin aiheuttamia muutoksia, etupäässä aivojen verisuonissa. Tämä aiheutti viimepäivinä verenvuodon aivojen sivukammioihin ja pehmeään aivokalvoon, mikä olikin kuoleman välitön syy.

Kremlin lääkintäsanitäärisen hallinnon päällikkö
I. HODOROVSKIJ.

Ruumiinavauksen suoritti Moskovan I Lääketieteellisen Instituutin dosentti S. VEINBERG.

Ruumiin avauksessa olivat läsnä Kremlin Lääkintäsanitäärisen hallinnon päällikön sijainen J. LEVINSON.

Professori M. KROL.
Professori B. VEISBROD.
Lääkäri L. LIMTSHER.
Lääkäri J. KONOVALOV.
Lääkäri L. FUKS.

Moskova, kesäkuun 12 p. v. 1937.

Maria Iljinitshna Uljanovan arkun ääressä

Liittojen talon Pylvässalissa korkealla jalustalla lepää arkussa Maria Iljinitshna Uljanova — yksi bolshevistisen puolueen vanhimmista jäsenistä, suuren Leninin sisar ja lähin auttaja.

Salissa vallitsee haudanhiljaisuus. Arkun ääressä on paljon seppeleitä. Suuren seppeleen heleänpunaisilla nauhoilla on kirjoitus: "Vanhalle bolshevikkileniniläiselle — M. I. Uljanovalle NKP(b):n KK:lta". Edelleen seppele SSSR:n Kansankomissarien Sovetilta: "Sovettiliiton TpKK:n jäsenelle ja SSSR:n Kansankomissarien Sovetin yhteydessä olevan Sovettikontrollilin Komissian jäsenelle Maria Iljinitshna Uljanovalle SSSR:n Kansankomissarien Sovetilta".

Kello 6 aamulla avattiin pääsy Pylvässaliin. Moskovan työtätekevät kävivät siellä suorittamassa viimeistä velvollisuuttaan ihmeteltävälle bolshevikille, joka taisteli uskollisesti kommunismin puolesta.

Arkun ääreen kokoontui Maria Iljinitshnan sukulaisia ja ystäviä. Heidän joukossa — Dmitrij Iljitsh Uljanov — Maria Iljinitshnan veli, Nadezhda Konstantinovna Krupskaja.

Arkun ohitse kulkee loppumaton ihmisvirta. Kulkee tehtaiden stahanovilaisia, komentajia ja puna-armeijalaisia, insinöörejä, studentteja, toimitsijoita, äitejä lapsineen, vanhoja bolshevikkeja. Paljon lapsia.

Kunniavartiossa vaihtuen toinen toisensa perään seisoo Moskovan laitosten työläisiä ja työläisnaisia, NKP(b):n KK:n aparaatin, Puoluekontrollin Komissian, Sovettikontrollin Komissian työntekijöitä.

Kominternin Toimeenpanevalta Komitealta

Kommunistisen Internatsionalen Toimeenpaneva Komitea lausuu syvän surunsa Maria Iljinitshna Uljanovan kuoleman johdosta. Maria Iljinitshna taisteli koko elämänsä Leninin-Stalinin kunniakkaan puolueen riveissä työtätekevän ihmiskunnan vapauttamiseksi kapitalismin ikeestä.

Hänen kymmenien vuosien työnsä on kirkkaana esimerkkinä siitä, miten on palveltava sosialismin asiaa, miten bolshevikkien puolueen on huolehdittava proletariaatin ja kaikkien työtätekevien tarpeista ja intresseistä, esimerkkinä puolueen elävästä, irroittamattomasta yhteydestä työväenluokan ja laajojen kansanjoukkojen kanssa.

Vanhan bolshevikin, suuren Leninin uskollisen apulaisen elämä, bolshevikin, joka elämänsä viimeiseen päivään asti paloi työssä sosialistisen järjestelmän lujittamiseksi, tulee olemaan esimerkkinä kommunismin armeijan taistelijoille koko maailmassa.

Kommunistisen Internatsionalen Toimeenpaneva Komitea.

O. J. Schmidtin retkikuntaa vastaanottamaan

Arkangeli, 12 kesäk. (TASS). Jäänmurtaja "Sadko", joka lähti tänään kello 1.30 Arkangelista Barentsin merelle, menee O. J. Schmidtin retkikuntaa vastaanottamaan. Tänne saadun radiogramman mukaan jäänmurtaja oli puolipäivän aikana 65 asteella 0,3 minuutilla leveyttä, 39 asteella 58 minuutilla pituutta.

Pohjoisnavan retkikunnan rohkeiden lentäjien lentokoneille jäänmurtaja vie pyöriä. "Sadkoa" johtavat kapteeni Burke ja jäänmurtajan retken päällikkö — ordenisti-lentäjä Tshuhnovskij.

Peltosektsian pleenumi

Huolimatta siitä, että "Bolshevikissa" (Pienen Selgän kylässä) vasta tultiin kevätkylvöpellolta, ovat selsovetin jäsenet jo ehtineet matkaan "Udarnikkaa" (Suurta Selgää) kohti, jossa sijaitsee Ulvanan selsovetti.

Tänä iltana kokoontuu peltosektsia tekemään yhteenvetoja kevätkylvöistä. "Bolshevikki" on selsovettialueen parhain kolhoosi, sen kolhosnikat aktiivisimpia ja siksi he nytkin ovat ensimmäisinä kiiruhtamassa sektsian pleenumiin.

— Alkakaapa tulla sieltä stahanovilaiset, Kononova, Tshetshujeva ja toiset — huutelevat "Bolshevikin" deputaatit "Udarnikan" asukkaiden asuntojen avonaisia akkunoita kohti. Tiellä he tapaavat ryhmän "Udarnikan" naisia.

— Kylläpä teillä on epäjärjestys, kun traktoriaura oli tuolla jätetty melkein keskelle tietä — puhuu naisille veitikka silmissä "Bolshevikin" varastonhoitaja Nastja Ruppijeva — tulisittepa meille katsomaan oikein kulttuurista kolhoosia. "Bolshevikin" ryhmä nauraa makeasti.

— No, no kylläpä nyt oli kärkäs kritikoimaan, missä sinä näet meillä muuta kuin järjestystä. Kaikki pihat ja tanhuat ovat puhtaat — vastataan hänelle joukosta. Ja heti, kenen lieneekin lähettämä, juoksee kolhoosista eräs pikkutyttö brigadiiri Kiprjushovin luo viemään naisten käskyä, että aura on korjattava pois ennen kuin "Bolshevikin" naiset palaavat takaisin.

Sanakiista siitä, kumpi kolhoosi on kulttuurisempi, jatkuu edelleen iloisen naurun säestämänä. Selsovetista otetaan klubin avain ja kohta on klubin luona suuri joukko Ulvanan selsovetin parhaita, paikallisen sovettivallan deputaatteja.

Hilpeästi leikkii kevättuuli sovetin nuorimman deputaatin 19-vuotiaan Tonja Fominan pellavaisilla hiuksilla. "Bolshevikin" kolhosnikat ovat antaneet hänelle kaksi kunniakasta luottamustehtävää. Hän on kolhoosinsa deputaatti Ulvanan selsovetissa ja kirjanpitäjä kolhoosissaan.

Kunniakasta stahanovilaisen nimeä kantaa myöskin "Bolshevikin" deputaatti Semenova, joka kevätkylvöjen aikana otti sitoumuksen kyntää 0,60 ha, mutta kynti 0,80. Myöskin Ruppijeva kynti 0,72 ha.

Eivät ole jääneet jälkeen "Bolshevikin" naisista myöskään "Udarnikan" kyntäjänaiset Kononova, Tshetshujeva ym. Jo saapuvat kaukaisimmankin kolhoosin "Pamjatj Leninan" deputaatit ja Ulvanan selsovetin peltosektsian pleenumi alkaa työnsä.

Huolimatta siitä, että koko päivän on aherrettu kevätkylvöpellolla, on sektsian pleenumiin saapunut paljon muutakin aktiivia, paitsi peltosektsian jäseniä. Klubin sali on täynnä väkeä. Yhteenvedot kevätkylvöjen suorituksesta tekee selsovetin sihteeri Tshetshujeva, joka on myöskin sektsian puheenjohtaja. Vakavina kuunnellaan selostusta.

"Udarnikassa" ja suurimmassa kolhoosissa "Pamjatj Lenina" on vielä joitakin kylvötehtäviä suorittamatta. Heihin kohdistetaan keskustelun aikana ankara kritiikki.

— Jälellejääneisyys johtuu siitä — puhuu selsovetin puheenjohtaja (joka on myöskin "Bolshevikin" puheenjohtaja) tov. Feodor Oljhin — että työtä ei ole suunniteltu. Kun "Udarnikassa" kylvöjen alussa kylvettiin päivässä vain 4—5 ha, niin senjälkeen kun teimme brigadiiri Kiprjushovin kanssa tarkan työplaanin alettiin kylvää 12—13 ha päivässä.

— Meillä, kuten "Pamjatj Leninassakin" puhuu "Udarnikan" brigadiiri Kiprjushov — oli mobilisoitu huonosti työhön kolhosnikat. Siitä johtui, että vielä muutamat saboteerasivat kolhoosityötä. Tämä laiminlyönti on korjattava heinänkorjuuseen mennessä. Meidän on selvitettävä heille asia niin moneen kertaan, että he ymmärtävät ja tulevat työhön. Juuri nyt meidän on mobilisoitava jokainen työhön kykenevä, sillä emmehän voi tehdä kolmannen viisivuotisen plaania, ellemme tiedä voimiamme.

Sektsiassa mainittiin kaikki kunnostautuneet hehtaarnikat, kylväjät, lannanajajat ym.

— Meidän on suuresti kunnioitettava meidän naisiamme — puhuu "Bolshevikin" brigadiiri Mironov. — Kuten tiedätte, ovat miehemme kaikki uitoissa, sillä uitot ovat yhtä tärkeä tehtävä kuin kevätkylvöt. Meidän oli suoritettava molemmat tehtävät yhtä menestyksellisesti ja siksi joutuivat naiset melkein yksinään, kylväjiä lukuunottamatta, suorittamaan kevätkylvöt ja he ovat suoriutuneet hyvin. Me lopetimme kylvöt toisena Nurmoilan jälkeen.

Yksityiskohtaisesti tarkistaa sektsian pleenumi tilanteen heinänkorjuuseen valmistautumisessa. Jokaisen niittokoneen, haravakoneen, viikatteen ja haravan kuntoisuus selvitetään. Näin johtaa Ulvanan selsovetti alueensa kolhosnikkoja entistä varakkaampaan elämään.

Kaisu Luoto.

Kuibo eule vessel

Tuuksan seljsovietan kolhozois "Iskra" i "Zarja" jo hätken aigua menöy Karelien Konstitutsien proektan izutsheenii. Venjan tekstua myö oli pietty 23 sobruaniedu, kus lugietih i obsuzhdaittih respublikan osnovnoin zakonan proektua.

Konzu Konstitutsien proektu oli petshatoidu karjalan kielel, kolhozniekat vie enämbäl shalaittih znakoomiekseh oman osnovnoin zakonan proektan kera. Briguadoih murginoin aigua i ruavon lopietua kävväh proektan kera.

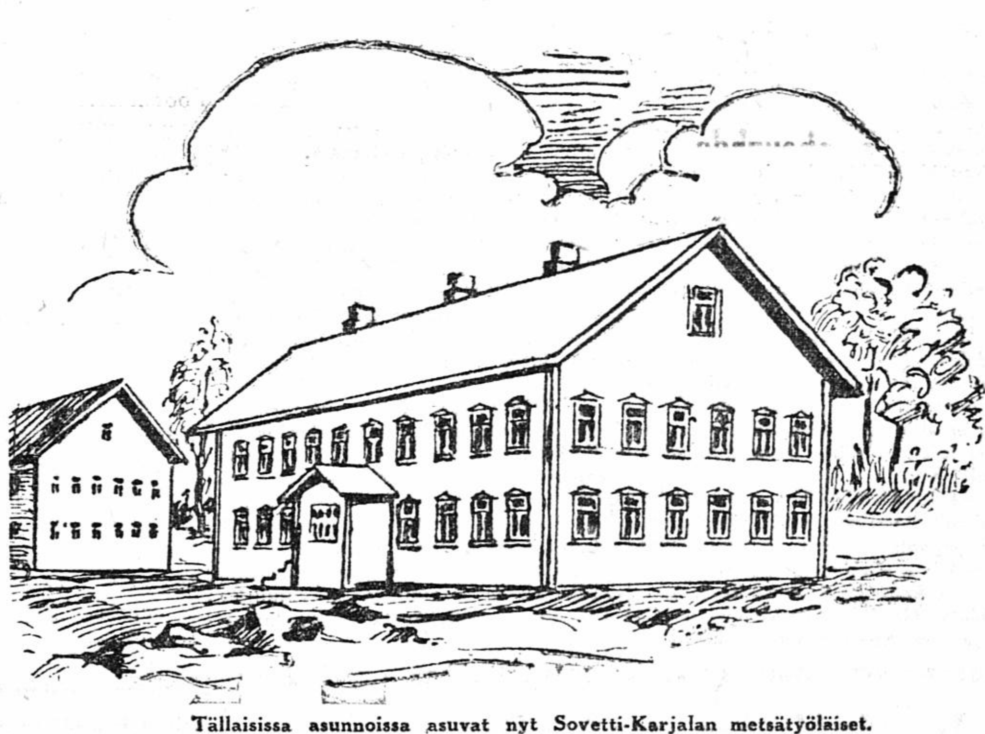
Vanhu kolhozniekku, 70 vuodine Pavel Stepanovitsh Prohorov paistes meijän kera sanoi:

— Minun igä jo on kulunut, no konzu luvin gazietois Karreljskoin Konstitutsien proektan, kui nuoristuin rovno. Kuibo eule vessel, kuibo ei himoita eliä, konzu endishen Oloonien ugnetennoi rahvas vähän aijan peräs rubiu imeimäh nengoman zolotoin dokumentan, kui Konstitutsii.

I. Tsh.

Tällaisissa "asunnoissa" asuivat Karjalan metsätyöläiset ennen Lokakuun revolutsiota.

Tällaisissa asunnoissa asuvat nyt Sovetti-Karjalan metsätyöläiset.

S. KINNARI

Oikeus lepoon ja aineelliseen huoltoon vanhuuden ja sairauden tapauksissa

Karjalan ASST:n Konstitutsioprojektin 86 pykälässä vahvistetaan lainsäädännöllisessä järjestyksessä kansalaisten oikeus lepoon.

"Oikeuden lepoon turvaavat työläisten valtavan enemmistön työpäivän lyhentäminen 7-tuntiseksi, työläisten ja palveluskuntalaisten jokavuotisten lomien säätäminen, säilyttämällä työpalkan, sekä laajan sanatorio-, lepokoti- ja klubiverkoston varaaminen työtätekevien palvelemista varten". (Konstitutsioprojektin 86 pykälä.)

"Karjalan ASST:n kansalaisilla on oikeus aineelliseen huoltoon vanhuuden vuosina kuin myöskin sairauden ja työkyvyn menettämisen sattuessa.

Tämän oikeuden turvaavat työläisten ja palveluskuntalaisten yhteiskunnallisen vakuutuksen laaja kehittäminen valtion kustannuksella, maksuton lääkintäapu työtätekeville, laajan kurorttiverkoston varaaminen työtätekevien käytettäväksi" — (Konstitutsioprojektin 87 pykälä).

Sovettikansalaisille, varsinkin nuoremmalle sukupolvelle, Konstitutsioprojektin nämä sanat tuntuvat aivan luonnollisilta ja niissä osoitetut oikeudet selityksiä kaipaamattomilta.

Mutta käsittääksemme näiden sanojen sisällön, syvyyden ja merkityksen, on otettava huomioon työtätekevien asema kaikissa, kaikkein "kansanvaltaisimmissakin" kapitalistisissa maissa. Minkäänlaista oikeutta lepoon ja aineelliseen huoltoon valtion kustannuksella vanhuuden ja sairauden tapauksissa työtätekevät eivät voi haaveilla kapitalistisissa maissa, puhumatta sellaisista "lepohetkistä", joita porvarillinen yhteiskunta auliisti tarjoaa työtätekeville työttömyyden muodossa kapitalistisen tuotannon kriisin kausina ja niistä "lepoajoista", joita työnantajat "tarjoavat" työläisille, pitääkseen työläisiä "mustassa nahassa", jos jokin heistä rohkenee lausumaan arvostelevan ajatuksensa vallitsevaa riistojärjestelmää vastaan.

Kapitalistisista maista saapuneilla lukijoilla ovat tuoreessa muistissa työläisten "oikeudet lepoon" ja "aineelliseen huoltoon" kapitalistisissa maissa. Ja juuri tämän tähden he ovat kääntäneet selkänsä kapitalistiselle "paratiisille" ja matkustaneet todelliseen isänmaahansa Sovettiliittoon. Sovettinuorisolla ei ole, eikä voi olla aavistustakaan kapitalistisen yhteiskunnan "hyveistä", jonka vuoksi esitämme muutamia tosiasioita siitä, minkälainen oli Karjalan työtätekevien asema tsarismin aikana.

Karjalan tasavallan pääkaupunki — Petroskoi, pysyi Suureen proletaariseen vallankumoukseen asti tyypillisenä pikkuporvarillisena kaupunkina. Jo yksinomaan se, että aatelistoa, papistoa, virkailijoita ym. oli Petroskoissa vv. 1911—12—13 — tsaarin vallan kukoistusvuosina — lähes 1400 henkilöä, ja teollisuustyöläisiä ainoastaan 1200 henkilöä, antaa selvän kuvan kaupungin yhteiskunnallisesta luokkakokoonpanosta. Onegan tehdas (entinen Aleksandrovskin tehdas) oli suurin teollisuuslaitos koko Karjalassa. Siellä oli 1096 työläistä, loput 301 työläistä jakaantuivat Petroskoin muiden 9 tuotantolaitoksen kesken.

Työläisten asema oli arvaamattoman vaikea. Työläisten pääravintona olivat perunat ja leipä. Nykyään jo miltei kokonaan muotonsa muuttanut Golikovka muutamine entisine hökkeleineen antaa pienen kuvan tsaarin vallan ajoilta. Sen mukaan voidaan havainnollisesti seurata, millä keinolla työläiset pyrkivät turvaamaan toimeentulonsa vanhuuden päiviksi ja työttömyyden ajoiksi, joiden "turvaaminen" työläisille oli tullut tehtaan johdon taholta tavaksi "kursailevia" työläisiä kohtaan. Työläisiä lähetettiin kaikenlaisista aiheettomista syistä pariksi-kolmeksi viikoksi "huvittelemaan", jotta luonto talttuisi ja sisu laskisi. Nämä "huvittelut" kävivät tavattoman raskaiksi työläisille, sillä kiristyssysteemi oli kehitetty niin pitkälle, — kertoo vanha Aleksandrovskin tehtaan työläinen Hristofor Georgijevitsh Doroshin, — että työläinen sai käsiinsä korkeintaan kolmannen osan kuukauden palkastaan. Niinpä, eräs tehtaan ammattitaitoinen työläinen Morozov ansaitsi heinäkuussa 1911 kaikkiaan 22 ruplaa 79 kopekkaa, mutta tilissä sai käteensä ainoastaan 6 ruplaa 24 kopekkaa. Siis, lähes kolme neljäsosaa työläisten ansiosta meni kaikenlaisiin pidätyksiin, joita tekivät työläisten palkoista kaikki: alimmasta mestarista tehtaan johtoon asti.

Suolihihnaansa puristamalla työläiset pyrkivät hankkimaan itselleen talohökkeleitä perunamaineen, mutta siinäkin joutuivat koronkiskurien ansoihin, sillä palkkarahoilla ei ollut mahdollista asunnon rakentaminen. Työläisten palkat olivat painettu "jauhoihin", mikä merkitsi sitä, että työläinen ansaitsi työstään juuri sen verran, millä kykeni ostamaan jauhoja henkensä pitimiksi. Talohökkelit kiinnittivät työläiset yhä lujemmin tehtaaseen ja antoivat tehtaan johdolle suuremmat mahdollisuudet riistojärjestelmän kiristämiseen. Minkäänlaista ulospääsyä tilanteesta työläisillä ei ollut. Toisia teollisuuslaitoksia kaupungissa ei ollut. Entisen Aunuksen läänin työläiset olivat sahoilla vieläkin tukalammassa asemassa. Työpaikan vaihtaminen oli mahdotonta. Siirtyminen muualle merkitsi perheen hajoamista, tai sen oman onnensa nojaan jättämistä. Tällaisessa asemassa vanhojen päivien varaksi työläiseltä ei mitään voinut talteen jäädä. Vanhuudessa oli edessä joko nälkäkuolema tai kerjuupussi.

Työ- ja sairaslomien saamisesta tehtaan kustannuksella ei voinut olla puhettakaan. Tehtaalla oli tosin työläisten avustuskassa, johon työläiset itse nälkäpalkoistaan maksoivat varansa, mutta sekään ei kyennyt turvaamaan työläisten toimeentuloa sairauden tapauksissa, koska varat soluivat siitä tehtaan johdon ja mestareiden palkintoihin.

Kirkkaan kuvan samanlaisesta kiristysjärjestelmästä voimme saada nykyajan fasistisesta Saksasta, jossa pidätykset työläisten palkoista vakuutusrahastoon tekevät 18 prosenttia. Vuonna 1933 fasistinen hallitus otti yhteiskunnallisen vakuutuksen fondeista 500 miljoonaa markkaa, v. 1934 se otti vielä 700 miljoonaa markkaa. On selvää, minkälaisen osan saavat työläiset näistä vakuutusfondeista.

Havainnollisen kuvan väestön lääkintäpalveluksesta tsaarin vallan aikana antavat, esimerkiksi sellaiset numerot, että v. 1914 Karjalan kaupungeissa oli ainoastaan 18 lääkäriä ja yksi hammaslääkäri koko Karjalassa.

Sovettivalta on tehnyt lopun väestön tuollaisesta epäinhimillisestä asemasta. Karjalan ASST:n Konstitutsio, joka tulee nyt vahvistetuksi Karjalan Sovettien XI ylimääräisessä edustajakokouksessa, lainsäädännöllisessä järjestyksessä vahvistaa ne voitot, jotka Karjalan työtätekevät ovat saavuttaneet Venäjän proletariaatin avulla ja kommunistisen puolueen johdolla. Karjalan tasavallan saavutukset sen lyhyen ja raskaan elämäntien taipaleella ovat tosiaankin suurenmoiset. Karjala on parantanut Suomen porvariston rosvolaumoilta saamat haavansa, rakentanut hajoitettujen kylien raunioille uuden sosialistisen maatalouden, vuosivuodelta kasvaa työtätekevien aineellinen hyvinvointi, paranevat työtätekevien elinehdot ja kohoaa väestön kulttuuritaso.

Sovettivallan huolenpito ihmisistä, heidän aineellisesta hyvinvoinnistaan, oikeudesta lepoon ja aineelliseen huoltoon, selvästi heijastuu niistä menoista, joita valtion budjetista luovutetaan väestön terveydenhoidon tarkoituksiin, synnytys-, sairaus- ja vanhuusavustuksiin, työtätekevien levon turvaamiseen.

Väestön terveydenhoitoon käytetyt rahamääräerät ovat kasvaneet 1702,2 tuhannesta ruplasta (v. 1926—27) 33.708,9 tuhanteen ruplaan (v. 1937). Vakituisten sairaspaikkojen luku Karjalan sairaaloissa on lisääntynyt 626:sta (v. 1927) 2055 sairaspaikkaan (v. 1937).

Synnytyspaikkojen luku v. 1937 varsinaisissa synnytyslaitoksissa on 162. Aikaisemmin varsinaisia synnytyslaitoksia Karjalassa ei ollut. Paikkojen luku vakituisissa lastenseimissä on lisääntynyt 75:stä (v. 1927) 10.374 paikkaan (v. 1937).

Lääkärien lukumäärä on lisääntynyt 101:stä (v. 1927) 231:een (v. 1937).

Vuoteen 1928 asti Karjalalla ei ollut omia sanatorioita. Ensimmäinen lasten sanatorio avattiin Karjalassa v. 1928, joka jo samana vuonna palveli 82 lasta, v. 1934 se palveli 445 lasta.

Aikuisten sanatorio avattiin v. 1936. Ensimmäisenä vuonna se palveli 707 henkilöä. Vuonna 1937 on avattu 5 lasten sanatoriota ja 1 aikuisten sanatorio 60 henkilölle. Lisäksi sanatoriohoitoa Karjalan työtätekevät saavat edelleenkin Karjalan ulkopuolella — SSSR:n sanatorioissa. V. 1935 yksinomaan Terveysasiain kansankomissariaatin kautta oli lähetetty SSSR:n sanatorioihin ja kurortteihin 617 henkilöä, v. 1936 — 583 henkilöä.

Suurta apua antavat työtätekeville terveyden hoidossa ammattiliitot ja talousjärjestöt.

SSSR:n työtätekevien toimeentulo vanhuuden päivinä on turvattu yhteiskunnallisen huoltosysteemin kautta, johon tarkoitukseen käytettyjen rahamäärä-erien summa kasvaa vuosi-vuodelta.

Kun yhteiskunnalliseen huoltoon v. 1933 käytettiin Karjalassa 1.715,2 tuhatta ruplaa, niin v. 1937 on myönnetty 13.974,1 tuhatta ruplaa, joka tekee noin 800 prosentin kasvun v. 1933 verraten.

Invaliidikotien ylläpitoon käytettiin v. 1936 — 662,2 tuhatta ruplaa, v. 1937 on myönnetty 852,7 tuhatta ruplaa.

Vanhuusavustusta v. 1928 saivat 1.446 henkilöä, v. 1936 — 2.738 henkilöä.

Invaliidikoteja oli v. 1928 ainoastaan 1, v. 1936 niitä oli jo 4. Sitä vastaavasti on lisääntynyt myöskin invaliidikodeissa hoidettavien lukumäärä: 92:sta 375:een. V. 1942 se tulee lisääntymään 1.650 henkilöön.

Toisen viisivuoden aikana 7.500 invaliidia ovat saaneet ammattivalmennuksen. Satoja invaliideja opiskelee erilaisissa oppilaitoksissa.

Yhdessäkään kapitalistisessa maassa ei ole, eikä voi olla sellaista tilannetta, että talonpojat saisivat vanhuus- tai sairausavustusta. Meillä, SSSR:ssä ovat olemassa kolhoosien keskinäisen avun kassat, joista kolhoosilaiset saavat avustusta vanhuuden ja sairauden tapauksissa. Yksinomaan Karjalassa on sellaisia kassoja 502, joiden vuosibudjetti on 761.106 ruplaa.

Tällaisia ovat Karjalan työtätekevien tasavallan voitot, jotka saavat laillisen vahvistuksensa Karjalan ASST:n Konstitutsiossa.

"On mieluisaa ja riemuisaa tietää, että veri, jota meidän ihmisemme runsaasti vuodattivat, ei ole mennyt hukkaan, että se on antanut tuloksensa" (Stalin, Konstitutsion merkityksestä. Selostus Yleisliittolaisessa Ylimääräisessä Sovettien VIII edustajakokouksessa).

ULKOMAILTA

Espanjan rintamilta

(TASS:in tiedonantoja)

BISKAJAN RINTAMA

Kapinalliset painostavat edelleen voimakkaasti tasavaltalaisten asemia Lesaman ja Larrabesuan piirissä (Bilbaon itäpuolella). Tasavaltalaiset olivat kesäkuun 12 päivänä pakoitetut peräänty-mään toiselle puolustuslinjalle. Kesäkuun 13 päivän vastaisena yönä tasavaltalaisten joukko-osastot ryhtyivät useat kerran vastahyökkäyksiin.

Kesäkuun 13 p. kapinallisten lentokoneet tekivät useita hyökkäyksiä Bilbaoon. Ne hävittivät useita taloja, joiden joukossa on Englannin konsulaatin talo, mutta ihmisuhreja toistaiseksi ei ole.

SANTANDERIN RINTAMA

Tasavaltalaisten joukko-osastot ryhtyivät kesäkuun 13 p. hyökkäykseen vihollisen asemia vastaan ja etenivät 4 kilometriä Uguelan ja Aego Pueblan piirissä.

ETELÄINEN RINTAMA

Gordoban maakunnassa tasavaltalaiset ryhtyivät 12 kesäkuuta menestykselliseen hyökkäykseen Pennarroa-Villartin piirissä. Kauan kestäneillä taisteluilla tasavaltalaiset valloittivat Posoblancon piirissä kukkulat, jotka hallitsevat Fuente Ovejunia, ja valtasivat Serro Gordon, joka oli kapinallisten käsissä viimeisinä 8 päivänä. Tasavaltalaiset valloittivat myöskin Vacarin kylän, joka sijaitsee 37 kilometriä Posoblancosta etelään, katkaisten siten rautatieyhteyden Cordoban, Villartin ja Fuente Svejunin välillä. Kapinalliset yrittivät menestymättä palauttaa tämän asemän ja kärsivät suuria tappioita. Tasavaltalaiset saivat muutamia satoja miehiä vangiksi sekä 25 konekivääriä ja yli 40 kivääriä.

"Claridadin" suhde Espanjan kommunistiseen puolueeseen ja SSSR:ään

Valencia, kesäk. (TASS). Yleisen työväenliiton äänenkannattaja "Claridad" eräässä kirjoituksessaan yksityiskohtaisesti koskettelee suhdettaan kommunistiseen puolueeseen. Sanomalehti on sitä mieltä, että sosialisti, joka on marxilainen, ei voi olla olematta kommunisti. "Claridad" uudemman kerran osoittaa kunnioituksensa kommunistista puoluetta kohtaan ja ehdottaa kahden puolueen yhdistämistä. Puhuessaan suhteestaan SSSR:ään, sanomalehti sanoo: "Claridad" on suhtautunut aina syvällä sympatialla ja vilpittömällä rakkaudella Sovettiliittoon. Nyt tämä sympatia on mittaamattomasti kasvanut. Me olemme sen kaikkien vihollisten vihollisia, nimitettäköönpä niitä millä nimellä tahansa.

Espanjan kommunistisen puolueen KK:n pleenumi

Paris, 12 kesäk. (TASS). Tietotoimisto Espagne ilmoittaa Valenciasta, että 18, 19 ja 20 kesäkuuta pidetään Espanjan kommunistisen puolueen Keskuskomitean pleenumi. Päiväjärjestyksessä: 1) Yhtenäisyysprobleemi, yhtenäisen proletaarisen puolueen luominen, kansanrintaman lujittaminen; 2) tuotantoprobleemi, ammattiliitot ja ammattiliittojen yhtenäisyys; 3) organisatsiokysymykset; 4) politiikka kaaderien alalla.

Ulkomaan kronikkaa

— **MADRIDISSA** on paljastettu ja takavarikoitu asevarasto, jossa oli 420 kivääriä, 63 revolveriä ja 750 käsigranaattia.

— **ESPANJAN** ministerineuvosto piti 11 kesäkuuta istunnon, jossa lausui tyytyväisyytensä selkäpuolen nopean ja kivuttoman aseistariisumisen johdosta. Järjestyksen ylläpitäminen koko laillisen hallituksen alueella katsottiin tyydyttäväksi.

— **ESPANJAN** maa-asiain ministeriön dekreetillä on annettu varoja viime vuoden heinäkuun 16 päivän jälkeen muodostettujen maatalouskollektiivien edelleen kehittämistä varten sekä maatalouskoneita, lannoitusaineita, siemeniä ym.

— **KIINALAINEN** sanomalehti "Shunbao" ilmoittaa, että Tjantsinissa olevat japanilaiset viranomaiset ovat viime aikoina värvänneet yli 200 venäläistä valkokaartilaista diversio- ja provokatsiotyöhön Peiping—Mukdenin piirissä ja Peiping—Hankoun rautatiellä.

— **ROOMALAISET** lehdet julkaisivat kesäkuun 12 päivänä kolmannen luettelon niistä henkilöistä, jotka on tapettu Madridin rintamalla 8—18 maaliskuuta. Tapettujen joukossa on fasistisen miliisin kenraali Luicci, joka sai surmansa Guadalajaran luona. Italialaisten interventsiojoukkojen tappioista ei ole viime aikoina ilmoitettu.

— **SAKSAN** armeijassa muodostetaan kuripataljoonan tyyppisiä "erikoisjoukkueita", joihin sijoitetaan sotilaat, jotka ovat tehneet joitakin "rikoksia".

— **PUOLALAISET** viranomaiset kielsivät kesäkuun 12 p. baskien jalkapallojoukkueen pelaamasta Varsovassa puolalaisen "Ligan" joukkueen kanssa. Ottelun piti tapahtua kesäkuun 13 p.

— Ranskan hallitus on hyväksynyt dekreetin 40-tuntisen työviikon käytäntöönottamisesta kansantalouden useilla aloilla Algeriassa ja dekreetin 40-tuntisesta työviikosta kauppalaivastossa.

Korkeimman Oikeuden tuomio — koko kansan tahto!

Paljastamme ja tuomitsemme jokaisen vihollisen

Kansan vihollisia, trotskilais-zinovjevilaisia vastavallankumouksellisia bandiitteja, fasistien spioneja ja isänmaansa mustia pettureita vastaan kohdistetun kansan vihan ja ylenkatseen sekä Korkeimman Oikeuden spioneille Tuhatshevskille ja muille konnille antaman ansaitun tuomion herättämän tyydytyksen tunteen kyllästämiä työläisten, kolhosnikkojen ja muiden työtätekevien päätöslauselmia saapuu kaikkialta Karjalasta.

— Muistakoot kolmasti kirotut kansojen viholliset, etteivät he kykene minkäänlaisilla keinoilla heikentämään maamme, eikä mainehikkaan Punaisen Armeijan mahtia, — sanovat päätöslauselmassaan Petroskoin Kunnallistrustin työläiset ja toimitsijat. Punainen Armeija — se on me, työläiset ja talonpojat, sovetti-intelligenssi, sosialismin rakentajat, sovettipatriootit.

Karellesin Keskusremonttiverstaan työläiset ja toimitsijat viittaavat päätöslauselmassaan toveri Stalinin sanoihin siitä, että kapitalistiset maat lähettävät sovettien maahan monin kerroin enemmän spioneja, tuholaisia ja bandiitteja kuin ne lähettävät toisiinsa. Mutta työläiset ovat vakuutettuja siitä, että meidän valppaan NKVD:n ansiosta ne tulevat kaikki paljastetuiksi ja saamaan ansaitun rangaistuksen.

— Tämän bandin paljastaminen ja sille langetettu Korkeimman Oikeuden tuomio todistaa sosialistisen järjestelmän horjumattomuutta ja mahtia — sanovat keskusremonttiverstaan työläiset. Pyydämme valtion turvallisuuden suojeluksen elimiä pyydystämään spionien, tuholaisten, kirottujen trotskilaisten jätteetkin.

Sitoudumme voimistuttamaan valppauttamme, ja estämään luokkavihollisen tunkeutumasta riveihimme. Tulemme lujittamaan maan puolustuskuntoisuutta, voimistuttamaan Osoaviahimin työtä. Entistä lujemmin tiivistymme Leninin-Stalinin puolueen ympärille ja kuljemme uusiin sosialismin voittoihin.

Näin vastaavat Karjalan työtätekevät, työläiset, kolhosnikat, toimitsijat, opettajat, koululaiset, koko maa viheliäisten lurjusten luihuun yritykseen vahingoittaa maailman ainoata sosialistista maata.

Onegan tehtaan miitingistä. KUVASSA: työläiset äänestävät SSSR:n Korkeimman Oikeuden erikoistuomioistuimen synnyinmaan pettureille antaman tuomion hyväksymisestä. Foto — J. Roskin.

Emmo anna ozakkahua elaigua

(Anus 14 päivänny ijunjankuudu telefonua myö omal korespondentalpäi.)

Anuksen rajonas, Kotkatjärvel "Stalinin" nimizen kolhozan kolhozniekat 13 päivänny ijunjankuudu kerävyttih mitingal, kus heil sanottih Sojuzan Verhovnoin Suvvon reshenie kaheksua shpionua kohtah, kudamat izmenittih omal roodinal i myödih oma itshe fashistoil. Kolhozniekat prigovor otettih vastah ylen hyväl mielel.

Omis vystuplenielois kolhozniekat kleimittih nämie fashistkoloi najemniekkoi, ruadairahvahan izmenniekkoi, kudamat tahtottih azuo voinu i täs voinas panna häviemäh miän Rabotshe-Krestjanskoi Krasnoi Ärmii.

Kolhozniekku stahanovtsu tov. Artamonov omas vystuplenies zajavi:

— Minä ni konzu enne en ole vystupainnuh, no tänäpäi minä vystupin. Jyriskiä podloit vihaniekat, no varakkua, myö olemmo kaikie vägevembät i myö olemmo voittamattomat. Mustat mavot Tuhatshevskij, Eideman, Uborevitsh i toizet on ammuttu.

No nengoine utshasti (kohtalo) tulou kaikil niil ken rubieu meil puakostimah. Mustakkua kaikin rahvahan vihamiehet se, shto myö omua ozakastu elaigua emmo anna ni kenel. Sidä ei tule olemah ni konzu midä duumaijah fashistat i heil myönnyvyönnyöt podletsat, sovetskoin i kaiken muailman ruadairahvahan vihamiehet. Fashistkoloil naimitoil, palkalaizil surmu-buljku otshah.

Rezoljutsies, kudai kolhozniekat priimittih edinoglasno sanohes: "Myö proklinoitshemmo izmenniekkoin, preduateljoin shpionoin nimet. Koiril on koirien i surmu. Myö odobrimmo Verhovnoin suvvon prigovoran i zavierimmo partiedu i praviteljstvua siit, shto kolhoznoi krestjanstvu vie enämbäl i lämbimämbi okruzhiu zobotal oman rodnoin Krasnoin Ärmien. Vie tiivimbäh yhtymmö rahvahan vozhdjan tov. Stalinin ymbäri.

Myö ezmäizen partien i praviteljstvan kutshun mugah olemmo valmehet seizattumah puolistamah omua tshomua rodinua i myö tullemmo suamah voiton täs i ni yksi fashistan jalgu ei elä ni päiviä miän sovetskoil mual.

I. Tshen.

Tehtävä loppu vihatun bandin jätteistä

Habarovsk, 12 kesäk. (TASS). Komissaari tov. Lazurenkon joukko-osaston taistelijat, komentajat ja polittyöntekijät monilukuisessa miitingissään käsittelivät tänään synnyinmaan pettureille — fasistisen vakoilun palkkarengeille langetettua tuomiota. Yksimielisellä hyväksymisellä taistelijat ottivat vastaan oikeuden päätöksen pettureiden ja fasististen spionien ampumisesta.

— Vihollisille ja synnyinmaan pettureille ei voi olla muunlaista tuomiota! — sanoi puna-armeijalainen tov. Agafonov. — Ne on säälittä ammuttava aivan kuin villipedot.

— Meidän vaatimuksemme, Punaisen Armeijan taistelijoiden, komentajien ja polittyöntekijöiden vaatimus, samoin kuin myöskin synnyinmaamme kaikkien työtätekevien vaatimus on täytetty: kansan julmimmat viholliset, fasistiset spionit on tuomittu ammuttaviksi — sanoi politruk tov. Kononov. — Meidän tehtävänämme on auttaa tämän pettureiden katalan bandin jätteiden poistamista.

Yksimielisesti hyväksytyssä päätöksessä taistelijat ja komentajat ilmaisevat valmeutensa auttaa puoluetta ja hallitusta vihatun bandin jätteiden poistamisessa ja vakuuttavat, että puolueen ja hallituksen ensikutsusta he asettuvat synnyinmaan puolustukseen ja tuhoavat vihollisen sen alueella.

Suosionosoitusten ja hurraahuutojen raikuessa kokous päätti lähettää tervehdykset tovereille Stalinille, Voroshiloville, Jezhoville, Blücherille ja Budjonyille.

Oikeuden päätös on koko maamme kansan tahto

Toissapäivänä työn päätyttyä kokoontuivat Onegan tehtaan työläiset miitinkiin Korkeimman Oikeuden erikoistuomioistuimen antaman tuomion johdosta isänmaansa petturien, spionien Tuhatshevskin, Jakirin, Uborevitshin ym. asiassa.

Suurella jännityksellä kuunteli 1.000 työläistä ja toimitsijaa käsittävä miitinki tov. **Rigatshevin** tiedotusta.

Tämän jälkeen nousi puhujalavalle tehtaan mekanisen kokoonpano-osaston vanha stahanovilainen työläinen tov. **Tupitshin.**

— Fasisteille itsensä myyneet katalat konnat suuresti erehtyivät laskuissaan. He unohtivat, että me olemme aina valppaat paljastamaan heidänlaistensa roistojen likaiset aikeet. Sovettioikeus on antanut heille ansaitun palkan.

Tehtaan uuden mekanisen verstaan vanha stahanovilainen tov. **Remjannikov** sanoi:

— Sovettioikeutemme täytti maamme koko kansan tahdon. Tämä rikoksellinen spioni- ja bandiittijoukko aikoi myydä maamme kansojen onnellisen elämän ja palauttaa maahamme kapitalismin riiston. Se ei heille onnistunut eikä koskaan tule onnistumaan.

Tulemme puhdistamaan lopullisesti kaiken saastan pyhän maamme kamaralta.

Päätöslauselmassa tehtaan työläiskollektiivi yksimielisesti tervehti Korkeimman Oikeuden päätöstä. Se on koko kansan yhteinen tahto. Fasistisille vakoilijoille, työtätekevän luokan vihollisille ja pettureille ei voida langettaa muuta tuomiota kuin — ampumista — sanotaan päätöslauselmassa.

Tervehdimme NKVD:ta ja sen johtajaa tov. JEZHOVIA

T.k. 12 päivänä pidettiin Iljinskin sahalla miitinki, jossa kuultiin informatsio fasististen spionien koplan paljastamisesta ja Korkeimman Oikeuden erikoistuomioistuimen sille langettamasta tuomiosta. Työläiset tervehtivät oikeuden langettamaa tuomiota ja häpeällä leimasivat synnyinmaan kavaltajat, jotka suorittivat Punaisen Armeijamme mahdin heikentämistä ja valmistelivat sen häviötä tulevassa sodassa.

Työläiset tervehtivät NKVD:tä ja sen johtajaa tov. Jezhovia, joka paljasti spionien bandin.

I. Tshenzhijev.

Vallaten bolshevismin kohotamme revolutsionista valppautta

Kiilleliuskatehtaan miitingissä

Toissapäivänä puoli kolme kokoontuivat Petroskoin Kiilleliuskatehtaan työläisnaiset tehtaan pihamaalle miitinkiin, jossa tehtiin ilmoitus Korkeimman Oikeuden erikoistuomioistuimen päätöksestä katalain fasististen spionien Tuhatshevskin, Korkin, Eidemanin ym. inhoittavan rikoksen johdosta.

Syvällä vihalla puhuivat näiden, fasismin hullaantuneiden palkkalaisten mustasta työstä, työläisnaiset **Jedorovskaja, Sikke, Nefedova** ja monet muut. He kutsuivat kaikkia työläisiä entistä suurempaan revolutsionistiseen valppauteen, mikä voidaan parhaiden saavuttaa omaksumalla täydellisesti Marxin-Engelsin-Leninin-Stalinin oppi — bolshevismi.

Kiilleliuskatehtaan työläisnaisten päätöslauselma kuuluu:

Kuultuaan tiedotuksen SSSR:n Korkeimman Oikeuden erikoistuomioistuimen antamasta tuomiosta synnyinmaamme pettureille, saksalais-japanilaisten fasistien katalille palkkalaisille, me Kiilleliuskatehtaan työläisnaiset, työläiset ja insinööriteknilliset työntekijät hyväksymme tämän oikeudenmukaisen tuomion.

Tietäkööt kaikkien maiden fasistit ja heidän halveksitut spioninsa ja diversanttinsa, että edelleenkin tulemme säälittä ampumaan jokaisen käärmeen, joka kurottaa kätensä meidän onnellista sovettielämää vastaan. Miljoonaisten työtätekeväin joukkojen kannattama sovettivalta on ja tulee olemaan voittamaton, katalat fasistiset käärmeet tulevat aina maksamaan hengellään yritykset vahingoittaa synnyinmaatamme.

Eläköön suuri voittamaton SSSR!

Eläköön Leninin-Stalinin suuri puolue!

Eläköön kansojen johtaja ja opettaja toveri Stalin!

Fasistinen vakoilu surun vallassa

(Katsaus ulkomaalaisiin sanomalehtiin)

Tiedoitus spioni- ja vakoilijabandin asettamisesta oikeuteen yllätti rajantakaiset taantumuksellis-fasistiset piirit ja erikoisesti, kuten oli odotettavissa, Saksan fasistit. Heille se muodostui odottamattomaksi iskuksi, joka heidät saattoi hämmennyksiin, mutta sittemmin muuttui raivon ja vihan purkaukseksi. Saksan sanomalehdistön menettely paljastaa sen kokonaan. Fasistinen vakoilu on todellakin kärsinyt suunnattomia menetyksiä. Se suree, se suree agenttiensa paljastamista, ampumista.

"Berliner Börsenzeitung", heijastaen näitä mielialoja, sanoo, että ulkomailla (lue: Saksan vakoilujärjestön johdossa) suuresti epäiltiin Tuhatshevskin ja koko hänen bandinsa oikeusjutun mahdollisuutta. Nämä toiveet, kuten tunnettua, eivät toteutuneet. Vaikka fasistisen vakoilun johtajat kuinka yrittivät konspireerata Sovettiliiton työläisten ja talonpoikien verta kauppaavien katalien palkkarenkiensä ryhmää, niin minkäänlaiset viekkaudet eivät auttaneet. Fasististen spionien rikollinen bandi saatiin kiinni. Sille langetettiin oikeutettu tuomio, jota koko sovettimaa yksimielisesti vaati. Sovettitiedustelu näytti vihollisille voimansa, kykynsä murskata, hajoittaa, juuria pois fasististen spionien haaskanpesä.

Ja surren paljastettuja spioneja, Saksan sanomalehdistö tarttuu uuteen diversiaan. "Völkischer beobachter", joka joka päivä harjoittaa kaikkein julkeimpien ja idioottimaisimpien SSSR:ää vastaan kohdistettujen juttujen keksimistä, ilmestyy sellaisena, että ensimmäisen sivun otsikossa tiedoitetaan "ulkomaalaisten pyydystelemisestä Sovettiliitossa". Minkälaisia ulkomaalaisia fasistinen lehtipahanen tarkoittaa? Epäilemättä gestapon ja fasistisen sotilasvakoilun agenttien bandia, agenttien, jotka heidän on nyt poistettava rajantakaisen spioniverkostonsa luetteloista, merkitä poismenneiden joukkoon... Kuinka ammottava aukko!

Herra Göbbels antoi määräyksen — järjestää muistojuhla kiinnisaadun fasististen spionien ja tiedustelijoiden ryhmän kunniaksi, alkaa uusi villi sovettivastainen kamppailu koko Saksan sanomalehdistössä. Tarkoitus on täysin selvä. Maskeerata, hämätä kärsitty häviö. Kirkumalla "nälästä", "kapinoista" Sovettiliitossa, jatkuvista "taisteluista Moskovan kaduilla" — fantastista mielikuvitusta, joka synnyttää naurua kaikissa tervejärkisissä ihmisissä — herra Göbbelsit yrittävät salata vakoilunsa romahduksen, salata ne suuret fasistiset toiveet, joita asetettiin Tuhatshevskiin ja Kumpp.

Saksan sanomalehdistöllä on vielä sivutarkoituskin — antaa oikeusjutun valaisemisen ja kommenteeraamisen sävyn toisten kapitalististen maiden lehdille. Herra Göbbels tulee aivan ulos nahastaan, yrittäessään innostaa itsensämyyneiden puolalaisten lehtipahasten likaisia töhertäjiä, jotka ystävällisesti julkaisevat saksankielestä puolankielelle käännettyjä häpeällisiä kiihoitusjuttuja niin spionien oikeusjutusta kuin myöskin "SSSR:n tilanteesta". Samasta likaviemäristä ammentavat itsellensä vaatimatonta ravintoa myöskin muutamat englantilaiset lehdet. Siellä fasistiseen Saksaan lähentymisen kannattajat, ne, jotka eivät lakkaa kannattamasta sen agressiota, löytävät uutta maaperää yhteistyöskentelyä ja "veljeilemistä" varten. Selvästi yrittäen hämäämään sitä tosiasiaa, että tuomitut heittiöt myivät itsensä synnyinmaan vihollisille, muutamat englantilaiset sanomalehdet ja ennenkaikkea "Times" ja myöskin laboristinen "Daily Herald" (puhumattakaan sellaisista bulevardimustasotnialaisista lehtipahasista kuin ovat "Daily Mail" ja "Daily Express") vetävät etutilalle selvityksen sovettijärjestelmän "heikkoudesta".

Ei tarvita suurtakaan työtä, että voitaisiin käsittää, minkä vuoksi fasistiset töhertäjät sellaisella kiihkolla panevat uudelleen liikkeelle jutun Sovettiliiton "heikkoudesta". Tässä on kaksi syytä. Ensimmäiseksi, saksalaiset fasistit tuntevat olevansa aivankuin tulivuoren päällä. Fasistisen järjestelmän vararikko, heikkous paljastavat itsensä joka päivä. Yksinpä saksalaisesta sanomalehdistöstäkin, joka on kolminkertaisen sensurin alainen, nähdään, minkälaisen hävityksen, puutteen ja nälän tilaan fasistiset diktaattorit ovat Saksan saattaneet. Maassa lisääntyy tyytymättömyys. Mitä jo maksaa sellainenkin dokumentti kuin jokuaika sitten koko maailman sanomalehdistössä julkaistu Rein—Westfahlenin kapitalimagnaattien memorandumi!

"Saksalla, sanotaan memorandumissa, — ei ole vapaita maita, mutta kuitenkin autoteiden, suurien leirien, lentokenttien ym. rakentaminen on supistanut Saksan maa-alaa minimimäärältä yhdellä miljoonalla hehtaarilla. Toimenpiteiden tuloksena maatalouden alalla on elintarve- ja rehuvajausta 25 prosenttia, jota ei koskaan voida peittää ilman tuontia."

Markan ostokyky — osoitetaan memorandumissa — on laskenut suunnilleen 40 prosentilla. Perspektiivissä on tilanteen edelleen huononeminen. Memorandumi ennustaa hintojen kiertämätöntä kohoamista, mikä vuorostansa tulee johtamaan työpalkkakysymyksen kärjistymiseen ja lisää vaikeuksia.

Tämä memorandumi on mitä kirkkain osoitus taloudellisesta kaaoksesta, johon maa on sysätty, ja tämän dokumentin jokaisesta rivistä pilkistää finanssipösöjen — Saksan fasismin todellisten isäntien — eläimellinen kauhu rangaistuksen lähentymisestä kaikista niistä kauhuista, menetyksistä ja kärsimyksistä, joiden alaisiksi fasistinen diktatuuri Saksan kansan on saattanut.

Parjaavaa juttua SSSR:n "heikkoudesta" fasistiset hallitsijat tarvitsevat, toiseksi, siksi, että he mainiosti käsittävät, että murskaava isku fasistiselle vakoilulle, Tuhatshevskin ja Kumpp. sotilasspioniryhmän likvidoiminen on uusi kumoamaton todistus valppauden kohoamisesta Sovettien maassa, todistus suuren sovettivaltion voimasta ja loppumattomasta mahdista.

Alhaisia pettureita ja luopureita, jotka rikkoivat synnyinmaallensa antamansa pyhän valan, tuomitsivat mainehikkaan Punaisen Armeijamme parhaimmat pojat — sen kyvykkäimmät taistelujohtajat. He langettivat sen tuomion, jota koko maassa tuhansissa kokouksissa työläiset, kolhosnikat, puna-armeijalaiset, punalaivastolaiset, sovetti-intelligenssi yksimielisesti vaativat.

Seuraten saksalaisia liittolaisiaan, Japanin tietotoimisto Domei Tsusin kirjoitti, että Japanin sotilaspiireissä esitetään varmuus: Tuhatshevskin ja Kumpp. oikeusjuttu "kiertämättömästi tulee aiheuttamaan liikehtimisiä ja hajaannusta Punaisen Armeijan riveissä". Tyhmän itsepäiset ja omavaltaiset ihmiset näkevät kaunista unta! He unohtavat ainoastaan sen, että Moskova ei ole Tokio, jossa kaikenlainen sotilaskopla keskellä kirkasta päivää murhaa ministerinsä!

Voimakas ja mahtava on Sovettien maan Punainen Armeija! Lujana se seisoo vahtipaikallaan, suojellen suuren valtion rajoja ja ollen valmiina murskaamaan vihollisen, jos se vain rohkenee hyökätä Sovettiliittoa vastaan. Monia kertoja sen iskuja ovat nahassaan kärsineet ne, jotka yrittivät tunnustella sen tarkkuutta ja valppautta. Mitä suurimpaan tietoisuuteen ja uskollisuuteen perustuvan rautaisen kurin yhteenliittämänä, koko maan tulisen rakkauden ja väsymättömän huolenpidon ympäröimänä Punainen Armeija on voittamaton.

Fasistiset nousukkaat eivät ole läheskään varmoja armeijastaan ja he eivät aiheetta joudu kaikissa järjestämissään avantureissa — olkoonpa se Lännessä tai olkoonpa se Idässä — tekemisiin karkuruuden, tottelemattomuuden, kurin rikkomisen, vangiksi antautumisen kanssa. Tällaisia tapauksia ei tiedä, eikä voi tietää Punainen Armeija — voittajakansan lapsi.

Vieläkin vähemmän varmoja fasistiset hallitsijat ovat selkäpuolestaan. Siellä vallitsee nälkä, kurjuus, oikeudettomuus, tyytymättömyys. Fasistit mainiosti tietävät, että sodan syttyessä työläiset ja sotilaat tekevät lopun vihaamastaan veren ja keskiaikaisen barbaariuden järjestelmästä.

Diametrisesti vastakkaisen kuvan antaa Punaisen Armeijan laaja, voimakas selkäpuoli. Päivä päivältä iloisemmin, rikkaammin ja täysverisemmin elävät voittaneen sosialismin maan työläiset, kolhosnikat ja kaikki työtätekevät. Puolustaa suuria voittojaan, uutta vapaata elämäänsä, suojella sitä fasistisilta agressoreilta — tämän puolesta lähtee taistelemaan sovettikansalainen.

Tämän Sovettiliiton voiman, tämän mahdin huomioivat sen liittolaiset ja ystävät kaikissa maissa. Heille SSSR on rauhan tuki, toivo taistelussa fasismia ja sotaa vastaan, kirkas, säteilevä majakka.

Rinnan Saksan sanomalehdistön alkaman villin kamppailun kanssa, lehdistön, joka suree paljastettujen spionien joukkiota, kuuluu myöskin selviä ääniä.

Niinpä englantilainen liberaalinen sanomalehti "Manchester Guardian" varottelevasti kirjoittaa:

"Muutamat ei-britannialaiset katsastajat, tässä luvussa myöskin itä-Europassa — ovat sitä mieltä, että Sovettiliitto kärsii sisäistä kriisiä. Lontoossa on vallalla sellainen mielipide, että sovettisysteemi ei ole vaarassa, eikä se kärsi kriisiä. Sovettiliiton aseellisista voimista on hyvä käsitys. Punaista Armeijaa pidetään hyvin kurinalaisena, hyvin lujana ja täysin nykyaikaisena sotavoimana. Täällä ollaan sitä mieltä, että Sovettiliitto täydellisesti kykenee puolustamaan itseään agressorilta".

Samassa hengessä kirjoittavat myöskin useat sanomalehdet Ranskassa ja muissa maissa. On selvää, että tällaiset kommentariot todistavat sitä, että Göbbelsien toiveet yhteiskunnallisen mielipiteen muuttamiseksi sotilasfasistisen ryhmän oikeusjutun yhteydessä eivät ole toteutuneet.

Fasistinen vakoilu on joutunut lyötävien joukkoon. Se on kärsinyt häviön, joka sodan aikaan olisi samaa kuin suuren taistelun häviäminen. Ja nyt se yrittää peittää jälet. Tällainen on se ainoa johtopäätös, joka voidaan tehdä kansainvälisen sanomalehdistön ensimmäisistä, toistaiseksi niukoista lausunnoista.

("Pravdasta" 13 kesäk. v. 1937)

Vastaava toimittaja
K. VENTO

TIEDOTUS

Kesäkuun 16 päivänä kello 7 illalla on Kansantaiteen Talon luentosalissa MOPR'in selostajille ja keskustelutilaisuuksien pitäjille instruktiivinen selostus **Klara Zetkinin** kuoleman 4-vuotispäivästä.

MOPR'in Petroskoin Kaupunkikomitea

TOIMITUKSEN TELEFOONIT: Vastaava toimittaja 7-90. Vastaavan toimittajan sijainen ja toimitussihteeri — 7-90. Osastojen johtajat — 7-23. Karjalan kielisen materiaalin toimittaja, kirjeenvaihto-osasto ja asioidenhoitaja — 479. — Kirjaizien osasto i karjalankielizen materjualun redaktor — 479. ТЕЛЕФОНЫ РЕДАКЦИЙ: ответственный редактор — 7-90, заместитель ответств. редактора и ответственный секретарь — 7-90. Зав. отделами — 7-23. Отдел писем и редактор материала на карельском языке — 4-79.
TOIMITUKSEN OSOITE: — АДРЕС РЕДАКЦИИ: АКССР — Петрозаводск, Пушкинская 7. ИЗДАТЕЛЬСТВО Карельского Обкома ВКП(б), адрес: АКССР Петрозаводск, Пушкинская 7, комн. № 304, тел. 517. Отдел эб'явлений — 1-68. — Типография им. Анохина АКССР, гор. Петрозаводск, Пушкинская 7. Уполномоч. Главлита Карельской АССР № А-886 Заказ № 2044 Тираж 6640